

DE BIBLIOTHEEK-CATALOOG
DER KARTUIZE S. SOPHIA TE VUGHT.

(vervolg van Dl. XIV, blz. 402).

DE CATALOGUS.

De catalogoog is alfabetisch ingericht, doch in geheel middel-
eeuwse trant; d.w.z. het is noch een alfabetische auteurs-
catalogoog, noch een alfabetische zaakcatalogoog, doch beide zijn
door elkaar gebruikt. Meerdere malen komen er werken onder
twee letters voor, gelijk we in de uitgave zullen noteren. Ook
gaat de samensteller soms zeer slordig te werk. Zo is het
b.v. heel zeker, dat een traktaat van Dionysius de Kartuiser
getiteld is: *De arcta via salutis et de contemptu mundi*. De
opsteller van de catalogoog evenwel doet het voorkomen alsof
er van twee verschillende traktaten sprake is, door achter-
eenvolgens afzonderlijk te noemen: *De contemptu mundi*.
De arcta via salutis. Onder n. 165 noemt hij: *Gregorii de*
Valentia in psalmos. Onwillekeurig denkt men aan den be-
kenden Jesuïet en blijkbaar hing die naam den schrijver in
het hoofd. Toch is het: Jacob Perez de Valentia. Ook ont-
komt men niet aan de indruk, dat hij soms op zijn geheugen
afgaat en de titel maar zo ongeveer opgeeft. Zo noemt hij in
n. 249: *Contra Lutherum liber*. Ik vermoed sterk, dat hij
hier: *Anti-Lutherus* van Clichtoveus bedoelt. Als het ver-
zamelbanden betreft, stelt hij zich nu eens tevreden met het
eerste werk te noemen dat er in voorkomt (b.v. n. 92), dan
weer met alleen een der voornaamste aan te geven (b.v.
n. 311; 354 Petrarca of Ruusbroec). Ook noemt hij meermalen
alleen de naam van den schrijver en laat ons raden, welk

boek op de bibliotheek aanwezig was. In zo'n geval hebben we maar geen poging gewaagd, doch naar bekende bibliographen verwezen. Voor het overige hebben we ons er toe bepaald zo mogelijk de eerste uitgave aan te geven, tenzij duidelijk bleek, welke editie bedoeld was. Zoals gezegd, blijft het bijna immer onmogelijk uit te maken, welke uitgave de bibliotheek bezat.

Deze en dergelijke vrijheden maakten de identificering menigwerf verre van gemakkelijk. Het is dus zeer waarschijnlijk, dat we hier en daar mistastten, en we zijn ten volle overtuigd, dat de uitgave verre van volmaakt is. We drukken de catalogo af, zoals ons afschrift hem geeft. Om aan te geven, wat in de catalogo achter of bij elkaar staat, hebben we aan iedere nieuwe regel 'n volgijfer gegeven. Het bleef immers moeilijk te beslissen, of we hier een samengebonden werk voor ons hadden, of dat de samensteller beide auteurs willekeurig bij elkaar plaatste. Waar het mogelijk was, hebben we het aantal delen en het formaat opgegeven, om aldus een indruk te geven van het boek en dientengevolge van de bibliotheek.

Afkortingen :

P. L.	==	Migne, Patrologia Latina.
P. G.	==	Migne, Patrologia Graeca.
GK	==	Gesamtkatalog für Wiegendrucke. Bd. I-VI, Berlin, 1926-1935.
NK	==	Nijhoff-Kronenberg, Nederlandsche Bibliographie van 1500-1540. Den Haag, 1923.
H.	==	Hurter, Nomenclator litterarius theologiae catholicae. II. ed. 2. Oeniponte 1906; III. ed. 3. 1907.
W.	==	Wadding, Scriptorum Ordinis Minorum. Ed. 3. Romae 1906.
S.	==	Sbaralea, Supplementum et Castigatio ad Scriptorum Trium Ordinum S. Francisci a Waddingio aliisque descriptos. Romae 1921.

P.	==	Pérennès, Dictionnaire de bibliographie catholique. Ed. Migne. Paris 1859.
Campbell	==	Campbell, Annales de la typographie néerlandaise au XV ^e siècle. La Haye 1874. Supplement I-IV 1878-1890.
Hain	==	Hain, Repertorium Bibliographicum I, I-II, 2, Stuttgart 1826-1838.
Copinger-Hain	==	Copinger, Supplement to Hain's Repertorium Bibliographicum. London 1895-1902.
BS	==	De Backer-Sommervogel, Bibliothèque de la Compagnie de Jésus, t. I-X, Bruxelles-Paris, 1890-1909.
Foppens	==	Foppens, Bibliotheca Belgica. t. I-II, Bruxellis. 1739.
QE	==	Quétif-Echard, Scriptorum Ordinis Praedicatorum. Parisiis 1717-1721.

INDEX LIBRORUM HUIUS DOMUS SEU CARTUSIAE SANCTAE SOPHIAE.

A.

1. *D. Augustini* Tomi XII. Er is geen uitgave in 12 tom. bekend.
 - 1) Bazel 1506, 9 vol. fol.;
 - 2) Door *Erasmus*: Bazel 1528-1529, 10 vol. fol.;
 - 3) Lyon 1501-1503 met: Indices rerum mirabilium;
 - 4) door *Theologi Lovanienses*: Antwerpen 1577, 11 vol. fol. (Zie: *Schoenemann*, *Notitia litteraria* in *S. Augustinum*: P. L. 47, col. 9-197; GK III, 2862-2932).

Item ejusdem alia volumina separatim ab aliis distracta et compacta.

In psalterium

Explanatio psalmodum. s.n. c. 1485. 2°. 3 vol. (GK III, 2908-2911).

Item de mirabilibus S. Scripturae.

Niet van S. Augustinus. Utrecht, N. Ketelaer en G. Leempt c. 1473. 2° (GK III, 2984).

De civitate Dei, bis.

P.L. col. 147-159; GK III, 2874-2890.

Epistolae ejusdem.

P.L. col. 175-179; GK III, 2905-2906.

Item index eorum

Door *F. Bourgain* O.F.M. achter Opera omnia

- quae insigniter ab ipso dicta sunt. vanaf Parijs 1541. Afzonderlijk Venetië 1552 en Valentiae 1552 (S. p. 253).
2. *D. Ambrosii Tomi III.* Bazel, Joh. Ammerbach, 1492. 2° (GK III, 1599). Bazel 1555; Parijs 1569.
Item ejusdem opusculum de bono mortis. Parijs, voor Simon Vostre 8°, in 16e eeuw. (Aldus GK III c. 130, nota II).
 3. *Antonini opera omnia.* Misschien: Summa Theologica, Venetiis 1474-1480, 4 vol. fol. (GK III n. 2185-2193); Coloniae 1568.
 4. *Adami Sasbout opera omnia.* Coloniae 1568 (*v. Heel*, Vita inedita Adami Sasbout, in: Archivum Franciscanum Historicum 24, 1931, 210-211).
Item ejusdem opusc. in Isaiam et in epistolas Pauli seorsim compacta. Lovanii 1556 (*v. Heel*, o.c.). Lovanii 1556 (*v. Heel*, o.c.).
 5. *Armilla Bartholomaei Fumi.* *B. Fumus O.P.* Summa aurea armilla nuncupata, casus omnes ad animarum curam attinentes, breviter complectens. Antverpiae, A. Steelsius, 1576. 8°; 1583 (QE II, 123).
 6. *Augustini Dathi Senensis opera.* Siëna 1503; Venetië 1516.
 7. *Alphonsus de Castro.* Adversus omnes haereses libri XIII, Parisiis 1534.
 8. *Albertus Pighius.* Zie verschillende werken bij H. II, c. 1442.
et *Driedo simul compacti.* Zie verschillende werken bij H. II, c. 1265.
 9. *Amphiteatrum Honoris Caroli Scribani.* *Clari Bonarscii* (= Caroli Scribani), Amphiteatrum Honoris in quo Calvinistarum in Societatem Jesu criminationes iugulatae. Palaeopoli Aduaticorum (= Antwerpen, Plantijn), 1606 (BS. VII, 982).
 10. *f. Aegidii Assisiatis ex Sociis S. Francisci, aurea dicta cum aliis opusculis.* Sententiae aureae. Antverpiae 1534 (W. 7; NK. n. 17). Aurea verba. [Köln, Ulrich Zell, um 1470] 4°. (GK. n. 265).
 11. *Astronomiae pars optica.* Ad Vitellionem paralipomena, quibus astronomiae pars optica traditur... auctore *Joanne Keplero*. Francofurti 1604.
 12. *Athanasii et Theophylacti opera omnia.* De eerste onvolledige uitgaven van S. Athanasius zijn Vicenza, 2°. (GK n. 2760). Eerste volledige uitgave, alleen latijn, door *Petrus Nannius* van Alkmaar te Bazel 1556; eerste griekse uitgave te Heidelberg ex. off. Commeliana 1600-1601. (*B. de Montfaucon*, Animadversiones in vitam et scripta S. Athanasii P.G. 25, c. 59-185). *Theophylacti Opera omnia*: Bazel 1554; Antwerpen 1564.
 13. *Arias Montanus* in libros Judicum. Antverpiae 1592.
Item in Josue. Antverpiae 1583.
Item in ejusdem Historia Naturae. Antverpiae 1601.
Et de generatione et regeneratione Adam, etc. Antverpiae 1593.
 14. *Aloysius Lippomanus bis.* Historiae de vitis Sanctorum cum scholiis. Venetiae et Romae 1551-1560. 8 vol.
 15. *D. Anselmi opera.* GK. n. 2032-2034, nl. Nürnberg, Kaspar Hochfeder, 1491. 2°. Basel, Johann Amerbach, niet na 1497. 4°. Straatsburg, Georg Kusner, na 1496(?) 2°. Afzonderlijke werkjes GK. n. 2035-2045.
 16. *Adrianus a Traject.* Quaestiones in 4 libr. Sententiarum bis. Lovanii 1516.
 17. *Francisci Arias Soc.* De oratione mentali libri tres, interprete *Ioanne Dulckenio* Carth. Coloniae 1608. (BK. I, c. 543).
Hi omnes optimi Auctores, qui sequuntur peioris notae sunt.
 18. *Aurea prosa super Evangelium.*
 19. *Antidota animae.* Antidotum contra diversas omnium fere saeculorum haereses. Basileae, J. Sichardus, 1528. fol.
Et antidotarius. Door *Nicolaus Salicetus* † 1494; Hain 14154-14172; Campbell 1495-1498.
 20. *Adagia Flandrico-latina* Campbell 1448-1455.
Item alia quaedam impressa cum vita S. Brunonis. Over de verschillende Vitae S. Brunonis zie: Acta SS. Oct. III, p. 494-497. Waarschijnlijk is hier bedoeld de uitgave door *Blomevenna* te Keulen. Of *Joh. Morocurtius*, Brunonias, Antwerpen, J. Crinitius. 1540. 4° (NK. 1547).
 21. *Aeneae Sylvii Epistolae.* Epistolae familiares cum nonnullis responsionibus aliorum. Lovanii, Johannes de Paderborn, 1483. 2°. (Hain *152; Campbell *23).

22. Alphabetum divini amoris. GK. n. 1554-1567.
23. Apologia pro Conc. Trid. Apologiae seu Defensionis Decretorum sacrosancti Concilii Tridentini... adversus Censuras et Examen Martini Kennity. Authore Iudoco Ravesteyn Tiletano. Lovanii, P. I, 1568; P. II 1570; Coloniae 1607.
24. Apologia Iudoci Ravesteyn. Idem. Catholicae Confutationes prophanae illius et pestilentis Confessionis (quam Antwerpensem appellant Pseudo-Ministri quidam) contra varias et inanes cavillationes Matthaei Flacci Illyrici apologia seu defensio. Lovanii 1568.
25. De abusu quatuor passionum animae.
- B.
26. D. Basilii opera graece et latine. Beschrijving der uitgaven in P.G. 29; uitgaven door A. Schottus en Fronton Le Duc in BS. III, c. 242. Item semel adhuc et simul impressa cum Fulgentio. Deze uitgave heb ik niet teruggevonden.
27. D. Bernardi opera, ter. Zie uitgaven beschreven door L. Janaushek, Bibliographia Bernardina. Weenen 1891. De eerste uitgave der Opera omnia dateert van 1508.
28. D. Bonaventurae tomi IV. Naar alle waarschijnlijkheid is hier bedoeld: Commentarii in 4 libros Sententiarum, welke in 4 tom. verscheen (S. I, p. 152). Item minora opuscula. Zie S. I, p. 149; Coloniae, B. van Unckel et Joh. Koelhoff, 1484. 2°. (GK. IV, n. 4644-4650).
29. Blossius Opera omnia. Lovanii 1568; Coloniae 1572; 1589 enz. Institutio spiritualis. Accessit apologia pro Ioanne Taulero una cum brevi regula tyronis spiritualis. Lovanii 1553. Dacryanus (= Blossius: cfr. Biographie nationale II, 505), Speculum monachorum. Lovanii 1538; 1549. In het Nederlands: Den Spiegel der religiozen. Antwerpen 1550 én bij Jan Roelants én bij Wed. Henr. Peeters van Midelburch: Den Bosch, Gerart van den Hatart, 1540.
30. A. Bononia de praedestinatione ad Carolum V. praedestinatione et reprobatione ex Scripturis et Patrum auctoritatibus deprompta. Lovanii A. M. Bargagne, 1555. 8°. 31. Belgicae antiquitates flandricae. Richard Verstegen, Nederlantsche Antiquiteyten met de bekeeringhe van eenighe der selve landen tot het Kersten gheloove, deur S. Wilibrordus enz. T'Hantwerpen, Gaspar Bel-lerus, 1613. (E. Rombaux, Richard Verstegen, Brussel 1933, blz. 176). 32. Boëtius. Opera (GK IV, 4511-4588). De consolatione philosophiae (NK 455-459). Item cum paraphrasi Dionysii. Dionysius Carthusianus, Super Boetium, De consolatione philosophiae. (Opera minora III, Coloniae 1540). 33. Bredenbachii collationes. Sacrarum collationum libri octo, quibus ad omnem vitae humanae usum, familiaresque congressus, sacra, jucunda et utili selectissimarum historiarum varietate Lector pius instruat. Coloniae 1584. 8°. Item... aliquot illustribus miraculis in S. Eucharistia et S. Hostia editis aucta. Coloniae 1590; 1592; 1599; 1609. 34. Benedicti Pererii to-mus unicus. Welk werk van B. Pereyra S.J. bedoeld is, blijkt niet. Vgl. BS. VI, c. 499-507. 35. Bellarmini tomi IX. Operum Roberti Bellarmini... De Controversiis christianiae fidei t. I-IV; Continens explanationem in Psalmos t. V; Complectens con-ciones sacras t. VI; 19 Opuscula t. VII. Coloniae 1617-1620. Ook ed. Parijs 1619 in 7 tt. Waarschijnlijk waren er nog afzonder-lijke werken. 36. Bedae collectanea in epistolas D. Pauli. Waarschijnlijk is hier bedoeld de „Expositio Pauli ex Opusculis Augustini collecta“, welke door Boussardus Cenomanus in 1499 werd uit-gegeven en o.a. in de Opera omnia, Bazel 1563 tomus VI vormt. Niet in GK, NK, Campbell. Item ejusdem homi-liae Quadr. 37. Bozii tomi 1 pars la et 2a, tomi 2i 3a pars et 4a. De signis Ecclesiae Dei libri XXIII. Coloniae. 1592-3. 2 vol. 38. Baronii tomi duo si-mul compacti. Waarschijnlijk is hiermee bedoeld de uitgave der Annales, waarvan bij Plantijn te Antwerpen in 1589 het eerste deel verscheen en in 1609 het tweede. De gehele uitgave der Annales is 12 vol. in fol. Mainz 1601-1605; Keulen 1609.

- Item *Bisciolae* Epistome operum ejusdem Baronii.
39. *Banes in Iam partem D. Thomae.* J. G. *Bisciola*, Epitome Annalium Ecclesiarum Caesaris Baronii. Venetiis 1602; Lugduni 1603-4, Coloniae 1602-4, Antverpiae 1604, Coloniae 1614. Allen 4° in 2 vol. (BS. I, c. 1510).
Scholastica commentaria in Iam partem... usque ad sexagesimam quartam quaestionem complectentia. Salamanca. 1584, fol.
Scholastica commentaria super ceteras Iae partis quaestiones. 1588, fol.
Herhaaldelijk herdrukt o.a. Coloniae 1615. (QE II, 352).
40. *D. Brunonis opera omnia.* S. Brunonis... Opera, studio P. Theodori Petraei. Coloniae 1611, 3 vol.
41. *Burchardus.* *Burchardi*, Wormaciensis Ecclesiae Episcopi, Decretorum libri viginti. Coloniae 1543.
42. *Bzovii conciones super Salve Regina, doctae.* A. *Bzovius* O.P. Concionum Tom. IV, continens thesaurum laudum SS. Deiparae super canticum Salve Regina. Coloniae, Boetzer, 1615. 4°; Venetiis 1598. (QE II, 491).
- Levioris notae concionatores ponentur in calce libri.*
43. *Breviarium Ecclesiae Trajectensis.* Goudae, Gerardus Leeu, 1479; (Campbell 372; zie verder NK 493-496; GK V. 5481-5491).
44. *De Bonitate Dei Blomevennae.* P. *Blomevenna*, De bonitate divina libri IV. Coloniae, Novesianus, 1538.
Met appendix: Apologia breviuscula pro opusculis D. Petri Leyden aliisque pietate similibus, *Gisberti Blochovii* Carthusiani.
45. *Breviarium Romanum* ex decreto concilii Tridentini Pii V jussu editi. Parisiis 1583; Antverpiae 1583.
[Deventer, Rich. Paffroet, c. 1490] 8°.
(Campbell 366. GK V, n. 5101-5170).
46. *Breviloquium cum aliis et Stimulus amoris. D. Bon.* Misschien: Coloniae, Johann Koelhoff Sen. in vigilia Nativitatis Domini 1486, 2°. (GK III, 4646. Hain *3664). Het eerste traktaat in deze uitgave is Breviloquium. Afzonderlijke uitgaven in Breviloquium: GK III n. 4651-4655.
47. *Boetius cum epistolis Hieronymi et Aesopi morali.* Over Boetius zie n. 32. Deze 3 samen niet in GK. Esopus moralisatus cum bono commento. Deventer, 1502; Antwerpen, 1504. (NK n. 40-41; GK I, 382-446).
48. *Biblia Benedict.* Biblia sacra juxta Vulgatum... cum brevi praefatione *Ioannis Benedicti* ejusque scholiis ad marginem. Parisiis 1541. fol.

- Biblia flandrica*, bis. Antwerpen, W. Vorsterman, 1528. 2° (NK 404-409). Den O. ende N. Testament. Ceulen, A. Birckmann. 1565. 2°.
- Plantiniana Lovanensium et Sixtina. Biblia Latina, Antverpiae, Off. Plantiniana, 1575. 8°.
Biblia sacra Vulgatae editionis Sixti V. Antverpiae, Off. Plantiniana, 1599. 4° en 8°.
Den gheheelen Bijbel (z.g. Leuvense Bijbel). Loeven, Barth. de Grave, 1548.
- Item alia Lovanii impressa.
Item alia minora.
Item partes diversae Bibliae hinc inde distractae undecim aut duodecim.
Biblia alphabetica. Biblia alphabetica, seu Concordantiae Bibliorum ita digestae, ut, sub qualibet ordinis littera, utriusque Testamenti auctoritates a monosyllabis incipientes reperiantur. Authore Henrico Regio. Coloniae, 1535. 4°.
A. de *Rampegolis*, Figurarum Bibliae opus. Coloniae, c. 1481. 2° (Hain *13677 ss.).

C.

49. *Concordantiae Bibliorum.* Zie n. 48.
Of: *Johannes Nivicellensis*, Concordantiae Biblicae et canonum. Coloniae, Johan Koelhoff Sen. 1482. 2° (Hain *9413-9417).
of: Concordantiae Bibliorum, Antverpiae 1567. 4°.
of: *Conrad van Halberstadt*, Concordantiae Bibliorum. Argentorati, Joh. Mentalin, c. 1475 (Hain *5629-5633).
50. *Concordantiae nominum appellativorum Bibl.*
51. *D. Chrysostomi opera seu tomi 12.* *Divi Ioannis Chrysostomi* Opera, latine, cura et studio *Desid. Erasmi*. Basileae, ap. Froben, 1558, 5 vol. fol. Zie verder B. de *Montfaucon*, Prolegomena in P.G. 47. Over de uitgave door *Fronton Le Duc* S.J. zie BS III, c. 238, n. 21.
52. *Catena aurea D. Thomae, bis aut saepius.* *Catena aurea* in omnes quatuor Evangelistas, s.l. et a. (Augustae Vindelicorum, Gunth. Zainerus). fol. (Hain *1328-*1336). Parisiis 1517. fol.
53. *Calepinus bis* Latinae Linguae Dictionarium. Eerste uitgave

- te Regio 1502. Dit woordenboek werd herhaaldelijk gedrukt en uitgebreid, tot 11 talen toe.
54. *Calendarium sive Kalendarium domus.* Hs.
55. *Canisij opus catechisticum bis aut saepius.* Onder deze titel wordt gewoonlijk niet aangegeven: Summa doctrinae christianae van *Canisius* (BS II, col. 618-627), doch: Opus Catechisticum sive de Summa Doctrinae Christianae, D. Petri Canisii..... praeclaris Scripturae Testimoniis, Sanctorumque Patrum sententijs sedulo illustratum opera D. Petri *Bvsaei* Noviomagi. Coloniae, Geruinus Calenius et haeredes Iohannis Quentelij 1572. fol. (BS II, col. 439-442).
- Ejusdem manuale Manuale Catholicorum in usum pie precandi. Antverpiae, Christ. Plantinus, 1588, kl. 12°. (BS II, vol. 677-679).
- Ejusdem parvus catechismus. Parvus catechismus Catholicorum. Coloniae, Mart. Cholinus, 1558. (BS II, col. 634-657).
56. *S. Cypriani opera bis aut ter.* Thascii Caecilii Cypriani opera, cura *Desid. Erasmi*. Basiliae 1525, fol. (P. III, col. 253).
57. *Climacus semel cum prato spirituali.* Waarschijnlijk: Ioannis Climaci Scala Paradisi et Sophronii Pratum spirituale, omnia ab *Ambrosio* monacho latina facta. Coloniae 1601. 8°. (Pratum spirituale is van *Ioannes Moschus*, doch wordt wel eens, ofschoon zelden, op naam van zijn leerling *Sophronius* gezet).
- Semel seorsum. Zie n. 59.
58. *Cornu copiae Perotti.* *Nicolaus Perotti*, Cornucopia seu latinae linguae commentarius. Venetiis 1489. (Hain *12697-*12706).
59. *Cassiani opera cum notis Cuyckii.* Cassiani opera recognita a.M.SS. exemplaribus cum annotationibus censoriis in loca aliquot, atque obscurarum vocum et sententiarum explicatione. Antverpiae, typis Plantini, 1578. 8°. (*Knippenbergh*, Historia Ecclesiastica Ducatus Geldriae. Bruxellis 1719, p. 210).
- Item cum paraphrasi *Dionysii*. Ioannis Cassiani libri XII... a *Dionysio, Carthusiano* nunc primum in lucem editi; accedit D. Ioannis Climaci Scala Paradisi. Coloniae 1540, fol.
60. *Cajetani Summula.* Summula de Peccatis. Pannoniae 15 Juni 1524 (QE II, p. 16).
61. Concilium Tridentinum. Sacrosancti et Oecumenici Concilii Tridentini

- num cum omnibus appendicibus.
62. *Canones Conc. Trid. latine et flandrice.* Universum Sacrosanctum Concilium Tridentinum. Coloniae, M. Cholinus, 1564. Ordinancien ende Decreten. Thantwerpen, W. Sylvius, 1570. 12°. Zie uitgaven: Wilcox, L'introduction des Décrets du Concile de Trente dans les Pays-Bas et dans la Principauté de Liège. Louvain 1929, p. 85-90; L. C. Michels, Vertalingen van het Trentse Concilie (Tijdschrift voor Taal en Letteren 17, 1929, 209-252: vooral 249-251).
63. *Catechismus Conc. Trid. ad parochos.* Catechismus ex decreto concilii Tridentini ad parochos Pii Quinti pontificis jussu editus. Romae, Paulus Manutius, 1566 in fol. Lovanii, J. Bogardus, 1567. 8°.
64. *Ejusdem catechismi summa a Chapeauilla edita.* Summa catechismi romani in gratiam Ordinariorum. Leodii 1605. 8°.
65. *Contemplationes idiotae libellus mole parvus, sed plene (!) virtute.* (*Raymundus Jordan*), Contemplationes idiotae. Antverpiae, Jo. Grapheus. 1535. 8°. (NK 1228-1232; H II, 723).
66. *Collectarius in Psalmos, bis.* *Petrus de Herenthals*, Collectarius sive expositio super librum psalmodum. Coloniae, Johann Guldenschaff, 1483. 2°. (Hain-Copinger 8365). Coloniae, Johann Koelhoff, 1487. fol.
67. *Confessio fidei Hosii, bis.* Confessio catholicae fidei Christiana a patribus in synodo provinciali habita Petroviae anno 1551, mense mayo congregatis. Moguntiae 1557.
68. *Cornelii Jansenii psalterium.* Paraphrasis et Annotationes in omnes Psalmos Davidicos. Lovanii, P. Zangrius, 1569, 4°.
- Item ejusdem comment. in Script. Concordia Evangelica et ejusdem Concordiae ratio IV Evangelistarum. Lovanii, B. Gravius, 1549.
- Commentariorum in concordiam et totam historiam evangelicam. Lovanii, P. Zangrius 1572.
- Commentarius in Proverbia, Lovanii 1567; In Ecclesiasticum, Antverpiae 1569.
- Annotationes in Librum Sapientiae Salamonis. Antverpiae 1589. 4°.
69. *Chrysostomi et Augustini opusc. seorsum.* Augustinus, Opuscula. Venetiis, Octavianus Scotus, 1483. 4°. (GK 2863-2869).

- Chrysosthomus, Opuscula. s.l.a. et n. [Romae, A. Han.] (Hain 5054; zie ook 5044-5053). Opuscula van Aug. en Chrys. samen te Deventer, Rich. Paffroet, c. 1491, 8°. (Campbell 424).
70. *Costeri* Enchiridion controversiarum valde pregnans. *Costerus*, Enchiridion controversiarum praecipuarum nostri temporis de religione. Coloniae, in off. Birckmanni, 1586. 8°.
71. Concordantiae breviores Bibliorum. A. *Konygsteyn*, Concordantiae breviores. Coloniae 1532. 8°.
72. *Clingii* catechismus. *Conr. Clingius*, Catechismus catholicus summam christianae institutionis IV libris complectens... Summa theologica, hoc est epitome seu compendium doctrinae christianae catholicae. Coloniae, in off. Birckmanni, 1562, fol. (W. 65; S. I. 212).
- Item loci communes theologiae. *Conr. Clingius*, Loci communes theologici pro Ecclesia catholica. Coloniae, in off. Birckmanni, 1559. 8°; — Ex ipsius auctoris monumentis dupla accessione supra priorem locupletati et in libros quinque digesti. Coloniae 1562. 8°.
73. Confutatio cujusdam confessionis haereticae auctore *D. Hessel* doctore Lovaniensi. Confutatio cujusdam haereticae confessionis teutonice nuper emissae in qua inter cetera praecipue ostenditur Eucharistiam esse Sacrificium propitiatorium. Lovanii 1567.
74. *Clithovaei* opera. Zie: *Clerval*, De Judoci Clichtovei vita et operibus. Paris 1895. Overzicht in Dict. de Theol. Cath. i.v.
75. Confessio Augustiniana. Confessio Augustiniana, in libros quatuor distributa... nunc primum ex omnibus B. Aurelii Augustini libris in unum opus bona fide ac studio singulari redacta per D. D. *Hieronymum Torrensem*, Dilingae, S. Mayer, 1567. 4°. Coloniae, A. Quentel, 1610. 8°. (BS VIII, col. 127).
76. Confessio Bernardina. Confessio Bernardina... in IV libros distincta: accessit S. Martini, Laudunensis, epistola aurea, ex meris S. Scripturae verbis conflata, ac variis mendis purgata [door *Petrus Petreius* O.Carth.] Coloniae, A. Hierat, 1606; 1607, 8°.
77. Canonis expositio sine auctore. Expositio super Canonem Missae. s.l. et a. [August. Vindelici: Gunth. Zainer 1477] fol. (GK V, 5983-5987).
78. Collectanea *Petri* Lombardi in Epistolas Pauli. *Lombardi* in Epistolas Pauli.
79. Cisterciensis Ordinis de illustribus viris liber. Cisterciensis Ordinis de illustribus viris liber.
80. *Caesarius*. *Caesarius* Cisterciensis monachus, Dialogus Miraculorum. Coloniae, A. Zell, c. 1475. (Hain 4230-4231); Antverpiae, Mart. Nutius, 1605. GK III, 3934-3939.
81. Cantorum expositio *D. Bernardi* Abbatis. *Canones Apostolorum*: veterum conciliorum constitutiones: Decreta Pontificum antiquiora; de primatu romanae ecclesiae... (edente *Ioh. Wendelsteino*). Moguntiae, Joh. Schoeffer, 1525. fol. (Brunet, Manuel de Libraire 1, 1544).
82. *Caesarius*. *Canones Apostolorum*: veterum conciliorum constitutiones: Decreta Pontificum antiquiora; de primatu romanae ecclesiae... (edente *Ioh. Wendelsteino*). Moguntiae, Joh. Schoeffer, 1525. fol. (Brunet, Manuel de Libraire 1, 1544).
83. *Commentarius Surii*. *Commentarius brevis rerum in orbe gestarum* ab anno salutis MD usque in annum MDLXXIII. Lovanii 1566. Werd voortgezet door *Mich. van Isselt* tot 1574. Coloniae 1586. (Ephemerides Ord. Carth. II, 143 ss.). Zie n. 413 dezer lijst.
- Item compendium ejusdem de vitis sanctorum 4 tomis.
84. *Contareni* Cardinalis. Zie H II, col. 1457-1460.
85. *Confessionale D. Antonini*. *Levioris notae*. GK n. 2075-2177.
86. *Collectanea M. Marulli*. *Marcus Marullus*, De bene beateque vivendi exemplis ll. 6, Parisiis 1513. H II, col. 1561).
87. *Conciliatio Scripturarum* bis aut saepius. Zie verschillende uitgaven P. I, col. 209.
88. *Confessionale Godeschalci*, bis. *Confessionale seu Libellus modum confitendi* complectens, mag. *Godescalci Rosemondi*. Antverpiae, Mich. v. Hoogstraten, 1519. kl. 8°.
89. *Collegium sapientiae gallice*. *Pierre Doré* O.P., Le Collège de Sapience, fondé en l'université de Vertu, auquel cest rendu escolière Magdeleine, avec le dialogue de la Foy. Paris, A. Bonnemièrre, 1539. kl. 8°. (De La Croix-Du Verdier, Les Bibliothèques françoises t. II, Paris 1772, 271).
90. *Catechismus Nauseae*. *Fr. Nausea*, In Catholicum Catechismum libri quinque. Antverpiae, J. Steelsius, 1545. 8°.

91. *Catalogus Episcoporum Leodiensium.* Misschien: *I. Placentius*, *Catalogus Antistitum Tungrensium, Trajectensium ac Leodicensium.* Antverpiae, W. Vorsterman, 1529. 8°. Of: *Petrus Merssaecus Cratepolius*, *Omnium Archiepiscoporum Coloniensium ac Trevirensium... Catalogus brevisque descriptio. Suffraganeorum item Coepiscoporum Coloniensis Metropolis, id est, Leodiensium...* enarratio. Coloniae, God. Kempensis 1578. 8°. De tweede uitgave van 1580 heeft een enigszins gewijzigde titel (S. II, p. 350).
92. *Casus brevis Decretalium m.s.* Verzamelband Hs. 294 Antwerpen, Plantijn Museum: zie Inleiding, blz. 396.
93. *Clenardi Epistolae.* *Nicolaas Kleinaerts*, *Epistolarum de peregrinatione sua et de rebus Mahometicis libri II.* Lovanii, ap. Willaemum, 1561. 8°. (Foppens II, 904).
94. *De contemptu mundi et de 4 novissimis, bis.* Beide zijn werkjes van Dionysius de Kartuizer. De eerste uitgave der *Opuscula Minora* heeft tot titel: *Dionysii a Rijkel Carthusiani de perfecto mundi contemptu ut pius ita utilisimus heptalogus.* Coloniae 1530, 8°. (zie n. 200). De uitgave bevat echter niet: De quatuor novissimus. Toch is het mogelijk dat er uitgaven bestaan, waar dit traktaat als ahangstel is toegevoegd, gelijk meermaals is geschied; zie b.v. *Gerardus Zutphaniensis* (n. 173).
95. *Costeri libellus sodaliti.* Libellus sodalitatitatis: *Hoc est, Christianarum Institutionum Libri quinque, In gratiam Sodalitatis B. Virginis Mariae.* Antverpiae, Chr. Plantijn, 1586. kl. 8°. Dit is de eerste uitgave onder deze titel. Zie de overige editie's bij BS. II, c. 1510-1514.
96. *Cartusiarum Origines Miraei.* *A. Miraeus*, *Origines Cartusianorum per Orbem universum.* Coloniae, A. Hieratum, 1609. 8°.
97. *Cartusiana bibliotheca.* *Th. Petreius*, *Bibliotheca Carthusiana, sive Illustrium Ordinis Carthusiani Scriptorum Catalogus.* Coloniae A. Hieratus, 1609. 8°.
98. *Collationes patrum antiqua et vitiosa editio.* *Cassianus*, *Collationes XXIV.* s.l. et a. [Brusel, Broeders van het Gemeene Leven, c. 1476] 8°. (GK VI, n. 6159-6162). Der ouder vader collacien. Antwerpen, M. Hillen van Hoogstraten, 1506 (NK 526-527).
99. *Confessionis methodus.* *Methodus Confessionis. Hoc est, Ars, sive ratio, et brevis quaedam via confitendi...* Istitis in hac ultima editione accessit breve Directorium confessionis *D. Ioannis Polanci.* Dilingae, S. Mayer, 1564. 12°. Tweede uitgave: *Recognita a F. P. de Soto*, in quibusdam locis nonnullis mutatis, in aliis nonnullis additis..... Lovanii, Hier. Wellaeus, 1569 12°. (BS VI, col. 940-943).
100. *Correctionis romanae libellus.* Zal wel een der bekende *Correctoria Romana* zijn bij de Kartuizers in gebruik tot verbetering van de *Vulgaattekst*.
101. *N. Christophorus Madritius cum aliis.* Waarschijnlijk: *Breve directorium, ad confessarii ac confitentis munus recte obeundum, M. Ioanne Polanco...* Authore. De frequenti usu Sacramenti sanctiss. Eucharistiae Authore *D. Christophore Madridio* Doctore Theologo Societatis Iesu. Antverpiae, I. Bellerus, 1571. 12°. (BS VI. col. 941-943; vgl. V, col. 278). Zie n. 308 dezer lijst.
102. *Collatio in Epistolas canonicas.* Wellicht van *Dionysius Cartusianus*, *Super septem epistolas canonicas.*
103. *Catalogus Haeresum.* Is dit wellicht: *Philastrius episcopus Brixianus. Haereseon Catalogus. Cui adj. est eruditissimus libellus Lanfranci episcopi Canthuariensis de Sacramento Eucharistiae adversus Berengarium. Nunc recens editi [cum epistola Dedic. Joh. Sichardi], s.l. (c. 1528). 8°. Zie ook Liber de haeresibus (n. 190).*
104. *Cassiani opera incorrecta.* Zie n. 98 dezer lijst.
105. *Commonitoria Epistola D. Veusels.* *Ph. Veusels*, *Insignis quaedam ad huius saeculi novae religionis cultores epistola.* Antverpiae, Giul. Silvius, 1567. 8°. *Epistola commonitoria ad huius saeculi novae religionis sectatores.* 2a ed. Antverpiae 1611. 12°.
106. *Dionysii Areopagitae opera.* *Opera quaedam, Ambrosio Camaldulensi interprete.* Brugis, Colardus Mansionis, c. 1480. (Hain 6232, *6233-4: Campbell 579).
107. *Dionysius noster tomis majoribus 12.* De uitgave der *Opera omnia* van Keulen bestaat uit 18 vol. fol. en 10 vol. 12° of 18°. *Item ejusdem opusculorum.* Is dit: *Creaturarum in ordinem ad Deum consideratio theologica?* (*Opera omnia t. II, Coloniae 1532*).
- De fonte lucis. *Dionysii a Rijkel de perfecto mundi contemptu*

ut pius ita utilissimus heptalogus. Coloniae 1530. 8°. Bevat acht kleinere traktaten, waarvan het eerste is, het aanstonds te noemen geschrift: De arcta via salutis et contemptu mundi. Is het afzonderlijk uitgegeven? Mougél spreekt van 11 uitgaven (n. 82).

De quatuor novissimis ter. Cordiale quattuor novissimorum. s.l. [Keulen], Barth. de Unckel, 1483. 4°. (Hain-Copinger 5703).
Door *Blomevenna*: Coloniae, P. Quentel, 1535. (Zie Hain 6242-6244; 5691-5713; Campbell 582-585; n. 343 dezer lijst).

De contemptu mundi cum aliis. Is bovenstaande uitgave van 1530?

De arcta via salutis. Is hetzelfde traktaat als voorgaande. 'n Ver-gissing? Of bestaat er een uitgave met die titel? Zie n. 429 dezer lijst.

In septem psalmos ter. Septem psalmorum poenitentialium pia, atque non indocta enarratio... Eiusdem libri: De via purgativa. Sonus Epulantis. Coloniae. M. Novesianus 1532. 8°. (Zie n. 392 dezer lijst).

Item in Dionys. Areopag. Zie n. 59.

In Isaiam, In quatuor Prophetas majores. Coloniae, P. Quentel 1533. fol.

In Job, In librum Job, Tobiae, Judith, Hester, Esdrae, Nehemiae, Machabaeorum primum et secundum. Coloniae. P. Quentel, 1534. fol.

In Apocal., In Epistolas omnes canonicas, in Acta Apostolorum et in Apocalypsim. Coloniae, P. Quentel, 1533, fol.

In psalterium. In Psalmos omnes Davidicos..... Accessit in septem Cantica matutinalia..... item in Symbolum fidei Athanasium... et in divinum hymnum Te Deum. Coloniae, P. Quentel 1534. fol.

super Genesis, in In quinque Mosaicae legis libros. Coloniae. Exodum. P. Quentel, 1534, fol.

super Lucam, In quatuor Evangelistas. Coloniae, P. Quentel, 1535, fol.

in Leviticum, etc. Is hetzelfde als: Super Genesisim.

super Epistolas S. In omnes Beati Pauli Epistolas. Coloniae, Pauli 4. P. Quentel, 1534. fol.

In Psalmos Hetzelfde als: In psalterium.

In Acta Apostolorum. Hetzelfde als: In Apocalypsim.

In epistolas canonicas.

rursus et saepius in Hetzelfde als: Super Genesisim.

Pentateuchum,

rursus in libros Ruth In libros Josue, Judicum, Ruth, quatuor libros bis, Regum, duos libros Paralipomenon. Coloniae, P. Quentel, 1535, fol.

bis in prophetas. In duodecim Prophetas minores. Coloniae, P. Quentel, 1534, fol.

in quatuor Evangelia aliquoties. Hetzelfde als: Super Lucam.

in Proverbia. In quinque libros Sapientiales. Coloniae, P. Quentel, 1535. fol.

Tomus primus minorum operum ejusdem secundus et tertius. t. I en II Coloniae. P. Quentel, 1532; t. III, 1540 fol.

In Boethium, etc. In Opera minora t. III, Coloniae 1540.

dialogus de fide, etc. De fide catholica dialogion. Coloniae, P. Quentel, 1534. 8°. Ook hs. Leiden, Maatsch. der Ned. Lett. 352: vgl. Inleiding, blz. 395.

108. Destructorium vitiorum. Destructorium vitiorum ex similitudinum creaturarum exemplorum appropriatione per modum dialogi. Lugduni, Cl. Nourry, 1509. 4°. (Brunet 2. col. 675).

Of Summa quae destructorium vitiorum appellatur (door *Alexander Fabri Linnarii filius*). Coloniae, H. Quentel. 1480. 2°.

Schrijver is volgens R. Galle *Alexander Carpentarius*. (Zentralblatt für Bibliothekswesen 25, 1908, S. 247). Volgens H II, 260 is dit onzeker.

109. De rebus et similitudinibus la pars et 2a. *Johannes de S. Geminiano* O.P., Summa de exemplis et similitudinibus rerum. Coloniae, J. Koelhoff, s.a. fol. (Hain 7542-*7547; Campbell 1040).

110. Decretales Gregorii Papae IX, bis. Zie uitgave Hain 7996-8040; Campbell 857. Epistolae decretales Summorum Pontificum, a Gregorio IX collectae. Antverpiae, Chr. Plantijn. 1570. 8°.

111. Decretales panormitani. *Nic. Panormitanus*, Lectura super quinque libros Decretalium, Venetiis, Joh. de Colonia. 1477. 6 vol. fol. (Hain 12308 ss.).

112. Decretorum compilationes. Decretorum Collectaneae, ex variis scriptoribus ecclesiasticis 1552. 8°.

113. *Didacus Stella*. De lijst uitgaven, vermeld in W p. 71 en S I p. 229 is volstrekt onvolledig. Zijn geschriften verschenen ook in onze streken herhaaldelijk in het Latijn en Nederlands, o.a.

- De amore Dei meditationes piissimae... opera J. Gonererii, Coloniae, B. Clipeus, 1603.
- De contemnendis Mundi vanitatibus, Libri tres. In Latinam linguam translati, a R.P. Petro Burgando S.J. [P. Bourguignon]. Coloniae, A. Mylius, 1585. 12°. (BS II, col. 40).
- In sacrosanctum Jesu Christi Domini nostri Evangelium secundum Lucam enarrationem. Antverpiae 1600.
114. *Dacryanus*, bis. Zie n. 29.
115. *Dialogus creaturarum*. [*Mayno de Mayneri*], *Dialogus creaturarum moralisatus*. Goudae, Gerard Leeu, 6 Juni 1481. 2°. (Hain-Copinger 6125). Delft [Chr. Snellaert] 2 Nov. 1488. (Hain II, 6124-37; Campbell 560-568).
116. *Dialogus de celebratione*. Is dit wellicht: *Matheus de Cracovia*, *Dialogus rationis et conscientiae: an expediat, vel debeat quis raro vel frequenter celebrare vel communicare*. Coloniae, U. Zell, c. 1470. 4°. (Hain *5805-5808): Deventer, Jacobus de Breda, c. 1500. 4°. (Campbell 1222)?
Of: *Dionysius Cartusianus*, *Dialogus de celebratione et sacramento altaris*. Coloniae, A. Therhoernen, c. 1471 (Mougel p, 81, note 5)?
117. *De doctrina moriendi*. *Jud. Clichtovaeus*, *De doctrina moriendi opusculum*. Parisiis, S. Colinaeus, 1520. 4°. 1534 16°. Antwerpen, J. Graphaeus. 1535. 8°. 1538. 8°. (NK 586-7).
Of wellicht: *R. Bellarminus*, *De arte bene moriendi Romae*, B. Zannetti, 1620. 12°. Antverpiae, off. Plantiniana, 1620. 8°. (BS I, col. 1244)?
Of: *Matheus de Cracovia*. *De arte moriendi* Coloniae, U. Zell, s.a. (Hain 5801)?
118. *Dictionarium triglott.* Waarschijnlijk een der vele uitgaven van *Ca-lepinus*: zie n. 53 dezer lijst.
119. *Disputationes incerti auctoris*. Hs. Zie n. 290.
120. *Directorium contempl. bis*. *H. Herp*, *Directorium aureum contemplativorum*. Coloniae, Joh. Landen. 1509. 8°; 1513; Antwerpen, H. Eckertanus, 1516. (Hendrik Herp, *Spiegel der Volcomenheit*. ed. *L. Verschueren* dl. I, blz. 99-101).
121. *Documenta aeternae salutis*. Zie n. 406 dezer lijst.
122. *Dorlandus*. Welk werk van Pieter Dorlant O.Carth. is be-

- doeld? Zie de lijst der werken in *Dict. de Theol. Cath. i.v.* (coll. *Ons Geestelijk Erf IX*, 1935, blz. 190-197). De voornaamste zijn: *Viola animae per modum Dyalogi inter Raymondum Sebundium..... et dominum Dominicum semini verbiium*. Coloniae, H. Quentel, 1499. 4°. (Hain *14070; NK 735; zie n. 428 dezer lijst).
- De mysterio seu spirituali habitus carthusiensis significantia. Lovanii, D. Theod. Mart. Alost., 1514. 8°. (NK 734).
- Chronicon Cartusiense..... studio F. Theodori Petraei*, *Cartusiae Coloniensis alumni*. Coloniae, Cholinus, 1608. 8°.
- Hain *6301-6303.
- Waarschijnlijk een der uitgaven van: *Gemma gemmarum*. Zie NK 967-969: Vgl. n. 423 dezer lijst.

E.

123. *Diurnale romanum*.
124. *Dictionarium poeti-cum*.
125. *Expositiones in sacram Scripturam 30 Interpretum*.
126. *Ephraem opuscula ter*. Libri Sancti Effrem, *De compunctione cordis, de judicio etc.* [Basileae, Joh. de Amerbach, s.a.] (Hain *6597-6598).
127. *Epiphaniae opera*. Sancti Patris nostri Epiphaniae... Episcopi. Opera omnia, in duos tomos distributa. *Dion. Petavius, Aurelianensis, S.J. Theologus* [D. Petau] ex veteribus libris recensuit, latine vertit et animadversionibus illustravit. Parisiis, M. Sonnius, 1622. 2 vol. fol. (BS VI, col. 595).
Of: *S. Epiphaniae Opera*, latine, interpretibus *Iano Cornario et Gentiano Herveo*, Parisiis, 1566. fol.
128. *Expositiones titulo-rum juris utriusque*. *Expositiones sive Declarationes titulorum utrius-que juris... Collecte per Magistrum Haryn-gum Sifridi Sinnama de Hagis*, Frisie. Coloniae, Joh. Koelhoff, 1491. fol. (Hain *14725-14727).
Prof. Brandsma meent, dat dit moet zijn: *Joannes Beetz O.Carm., Praeceptorium divinae legis seu in Decalogum Commentaria*. Lovanii 1486.
129. *Expositio in decem praecepta ab illustribus viris Carmelitanis*.
130. *Epistolae D. Augustini*. *S. Augustini Epistolae*. Parisiis, Badius Ascensius. 1517. fol. Straatsburg, Joh. Mentelin,

- c. 1471. 2°; Basel, Joh. Amerbach. 1493. 2°.
(GK III 2905-6).
131. Epistolae *D. Hieronimi*. Hain *8552-8568; NK 1072-1076. (Beati Hieronymi) Epistolarum selectarum Libri III, cum Argumentis, Scholijs et Indicibus [door A. Schott S.J.] Tornaci, Nic. Laurentius, 1610. kl. 12°. (BS VII, col. 884).
132. Epistolae Indicae. Epistolae Indicae, in quibus luculenta extat descriptio rerum nuper in India orientali praeclare gestarum a theologis Societatis Iesu. Dilingae. Seb. Mayer, 1563. kl. 8°. Epistolae Indicae. De stupendis et praeclaris rebus, quas divina bonitas in India, atque variis insulis per Societatem nom. Iesu, operari dignata est, in tam copiosa gentium ad fidem conversione. Lovanii, Rutger Velpius, 1566. kl. 8°.
133. Epistolae *Philelfi*. *Fr. Philelphus*, Epistolae breviores. Daventriae, Rich. Paffraet, 1499. 4°. (Campbell 1409-1415; Hain *12926-12953. NK 1715-19).
134. Elucidatio praeceptorum Decalogi, bis. *Matthias Felisius* [Cats O.F.M.], Catholica praeceptorum Decalogi Elucidatio. Antverpiae, Chr. Plantijn, 1573. 8°; 1576, 8°. Het is ook mogelijk dat een dezer twee exemplaren het geschrift is van de Delftse Kartuizer Joost van Schoonhoven, waarvan *Eligius* zegt, dat S. Sophia een exemplaar bezat [Vita et Martyrium B. Justi Goudani, Bruxellis 1624, p. 8].
135. Epistolae *Petri Blaesensis*. Epistolae, s.n.l. et a. [Brussel, Broeders van het Gemeene leven, c. 1480]. (Hain-Copinger 3240; Campbell *1403). Zie n. 331 dezer lijst.
136. Elegantiarum liber. *Laurentii Vallae* Elegantiarum Latinae linguae libri sex. Parisiis, U. Goring, c. 1471. (Hain, 15800-15823)... [Antverpiae], Michael Hillen 1528. 4°; 1530. 8°. (NK 2097-2098).
- et *Isidori* Epistolae. Een afzonderlijke uitgave der brieven is bij Hain niet te vinden. Wel enkele brieven opgenomen in: Etymologiarum libri (Hain *9270 ss). S. *Isidori Pelusiotae* epistolae hactenus ineditae. De locis S. Scripturae, moribusque formandis. Ex Vaticana Pontificis Bibliotheca Graece nunc primum erutae, Notisque et Argumentis illustratae a R.P. *Aud. Schotto* S.J. Antverpiae, Mart. Nutius, 1623. 8°. (BS VII, 897).
137. Expositio sacri Ca-
- nonis missae per *Suffr. Moguntinum*. Sacri canonis missae paraphrastica explicatio cum declaratione ceremoniarum, et brevi ad populum exhortatione inter ipsum Sanctum habenda. Antverpiae, Ioan. Bellerus 1559. 12°. In catalogo v. Rebendorf (Mittelalterliche Bibliothekskataloge Bd. III, 2, S. 292) komt voor: *Michael de Moguntia*, suffraganus. Sacri canonis explanatio paraphrastica.
138. *Eusebii* homiliae cum epistola ad fratres de Monte Dei. Item alias solae homiliae cum opusc. *Dionysii*. Item alias solae homiliae sine adjuncto.
139. *Eckius* de Sacramentis. Item loci communes ejusdem. Item Enchiridion ejusdem. Caetera ejus opera inter concionatores vide.
140. Epistolae variorum auctorum.
141. Eruditio religiosorum cum alijs.
142. *Equitis Melitensis* apologia contra Vaninium. Is hs. Brussel Kon. Bibl. 1610-1628. (v. d. Gheyn 1486). Zie Inleiding blz. 392. Tegen Valentin Vannius schreef *Lindanus* in: Panopliae Evangelicae pars altera de sacrosanctae Eucharistiae Sacramento. Coloniae 1560. Waaronder *Lindanus* echter „*Eques Melitensis*” heten zou, is mij onbekend.
143. Enchiridion pro animabus regendis. *Alexander Ariostus* O.F.M., Enchiridion, sive Interrogatorium, perutile pro animabus regendis. 1475. Papiae, Jac. a Burgofranco, 1516. 8°. (S I. p. 13-14).
144. Exercitia *Thauleri*. De vita et passione Salvatoris nostri Iesu Christi piissima exercitia a quibus *Taulerus* conversionem suam exorsus est ex idiomate Germanico a *Surio* reddita Latine. Coloniae J. Quentel. 1548. 8°; Antverpiae 1565. 8°.

145. Enchiridion *Lanspergii*. Enchiridion christianae militiae. Coloniae 1538; 1607. 12°.
146. Explicatio divinorum officiorum. Wellicht is bedoeld: *Walfridus Strabo*, De officiis divinis, sive de exordiis et incrementis rerum ecclesiasticarum.

F.

147. *Fulgentii, Maximi et Climaci opera omnia*. Uitgaven dezer drie schrijvers zie: P. III, col. 271; 300; 313.
148. *Fatii de mortificatione*. *Iulii Fatii S.J.*, Liber de Mortificatione nostrarum passionum, pravorumque affectuum. Nunc primum ex italica lingua in Latinam translatus. Cui noviter adiunctum est D. *Henrici Harphii*, Directorium aureum contemplativorum complectens Mortificationes duodecim. Coloniae, B. Gualterius, 1604. 12°. (BS III, c. 1759). In Nederl. Antwerpen, J. Frognesius, 1600. 12°.
149. *Franciscus Bozzius*. *Fr. Bozio*, De temporali Ecclesiae monarchia et jurisdictione, contra politicos libri quinque. Romae 1601. 4°; Coloniae 1602. 4°.
150. Fasciculus temporum, bis. Door *Werner Rolevinck* O.Carth. Venetië, Georgius Walch. 1479. 2°. Straszburg, Joh. Prüss. 1488. 2°. (Hain-Copinger *6924; 6937). Leuven, Joann. Veldener, 1476. fol. (Campbell bell 1478-1479).
151. Flores doctorum ordine alphabetico, ter. Flores Doctorum, tam graecorum, quam latinorum, collecti per *Thomam Hibernicum*. Antverpiae, Io. Bellerus, 1576. 8°.
152. Flores *D. Bernardi*. Köln, Joh. Koelhoff, 1482. 2°. (GK III, 3928-3930).
153. Flores Bibliorum. Flores Bibliorum, seu Loci communes omnium fere materiarum e Novo et Veteri Testamento excerpti. Auctore *Thoma Palmerano*. Coloniae, 1611. 12°. Flores Bibliae, Lutetiae 1556. 8°; Flores Bibliorum, Lugduni 1572. 16°. (P. II, 254).
154. Formulare instrumentorum. Formularium instrumentorum ad usum curiae romanae. [Rome] s.n. et a. 4°. (Hain *7275-7290). Deventer, Rich. Paffroet, c. 1480. 4°. (Campbell 756).
155. Fortalitium fidei. [*Alphonsus de Spina*], Fortalitium fidei. s.n.l. et a. [Bazel, Bernard Rihel. c. 1474] 2°. (Hain-Copinger *871: Hain 871-875).
156. De fugienda haereticorum conversatione.

G.

157. *D. Gregorii opera omnia*. Opera recognita et aucta studio et labore *Ioannis Gillonii*. Parisiis, Magna Navis, 1586. 2 vol. fol.; Antverpiae, G. Keerberg, 1615. fol. *Gregorius Papa*, huius nominis. I. Omnia opera quae extant, a mendis multis expurgata. Basileae, Hier. Frobenius et Nic. Episcopus. 1564. 2 vol. fol. Zie Hain *7926-7969.
- Item ejusdem opus. seorsum super Ezechielem bis. Item moralia et dialogi.
158. *Gregorius Nazianzenus*, 1 tom. Opera nova translatione donata cum commentariis *Nicetae Serronii*, latine, cum scholiis per *Jacobum Billium*. Parisiis 1569. fol; Coloniae 1570 fol. In 1612 verscheen deze uitgave met commentaren van *Nicetas, Psellius, Nonnius* en *Elias Cretensis* in 2 vol. fol. bij Keerbergen te Antwerpen. Te Bazel verschenen „in officina Frobeniana” 1531 38 orationes door Pirkheimer in het latijn vertaald; ze werden in 1532 te Parijs herdrukt. Of is bedoeld de uitgave van 3 Orationes door *Julius Gabriel Eugubinus* te Antwerpen bij Plantijn 1573. 8°. Is bedoeld: *Honoratus Augustinus Augustodunensis*, Gemma animae? Herdrukt in: *Ioannes Cochlaeus*, Speculum antiquae devotionis. Coloniae. 1549. fol. Waarschijnlijk: Memoriale vitae christianae duas partes divisum: Una cum adiunctis duobus, seu appendicibus, de eadem materia. Ex idiomate Ital. in lat. transfusum opera *Michael ab Isselt*. Coloniae, Gerv. Calenius, 1589. 12°. J. *Garetius* O.E.S.A., Universalis et catholicae Ecclesiae de veritate corporis Christi in Eucharistiae sacramento praesentia consensus. Sacrificii missae et caeremoniarum assertio ex sanctis Patribus et ex omnibus omnium aetatum scriptoribus summo labore collecta. Antverpiae 1568. 8°. Welke Gennadius is bedoeld: Gennadius van Marseille of Gennadius Scholarius? *Gennadius Massiliensis*, Liber de scriptoribus ecclesiasticis. Tegelijk met gelijknamig werk
- Ejusdem orationes 30.
159. Gemma.
160. *Granatensis* pars prima, pars secunda et adjunctum dux peccati, bis.
161. *Garetii* editio 3a.
162. *Gennadii opusculum*. Item ejusdem ad Petrum Cameracensem cum aliis.

- van Isidorus, Honorius, Sigebertus en Henricus Gandavensis verschenen te Keulen 1580. 8°. Cum scholiis *Suffridi Petri*. Coloniae. 1580. 8°.
163. *Gersonis opera*, bis. Coloniae, Ioan. Koelhoff de Lubeck, 1484. 4 vol. fol. (Hain *7621-7625; Campbell 810).
164. *Gabriel Biel* in cano-
nem missae, bis. Sacri canonis missae expositio. [Reuthingen] Johann Otmar, 1488. 2°. (GK IV, n. 4332-4337).
165. *Gregorii de Valentia*,
in psalmos. CL Psalmi, cum diligentissima etiam titulorum omnium expositione... D. *Iacobi Perez de Valentia*, Christopolitani episcopi... Ex officina Ascensiana 1509. fol.; Venetiis 1526 en 1586. 2 tom. 4°.
Commentaria in omnes Psalmos reverendi et optimi patris *Iacobi (Perez) de Valentia* Christopolitani episcopi. Valentiae 1484. fol. 1493. fol. (Hain 12596-12598).
166. *Gazaei poemata*. Is dit: *Nic. Gazaeus*, Palatium Misericordiae Duaci, B. Bellerus, 1606. 8°. ? Of: *Angelinus Gazaeus*, Pia hilaria, claris jambis expressa. Reims 1618: Douai 1619. 8°. ? (Brunet 2, 1513).
167. *Guignonis Opusculum*. Statuta et Privilegia ordinis Carthusiensis, edita a domino *Guigone*, priore Carthusiae. Basileae, Amerbach, 1510, fol.
Of: *Meditationes Guignonis*. Antverpiae 1554 (ed. princ.). Of is een der andere werkjes bedoeld, welke op zijn naam staan? (Wilmart, Auteurs Spirituels p. 217 ss.).
168. Grammatica Haebraea
169. Grammatica Graeca.
170. *Gropperi* Card. Institutiones. *Ioan. Gropper*, Institutio Catholica, elementa Christiane pietatis succincta brevitate complectens. Coloniae, Jaspas Gennepaeus, 1550. 8°. Eerste uitgave is Coloniae 1538.
Hurter II, col. 1419. Ontbreekt: Libellus parvarum precum ad usum pueritiae. Coloniae, 1546. 8°.
- Item aliud opusculum ejusdem.
171. *Guarricus Abbas*. Sermones antiqui D. *Guerrici*, abbatis Igniacensis. Parisiis 1539. 8°; Antverpiae 1546; Antverpiae, Phil. Natus, 1576. 24° door *J. Costerus*.
Guillelmi Parisiensis Rhetorica. *Guillelmus* Episc. Parisien. Rhetorica divina. s.l.a. et n. (Hain 8301-8308).
172. *Gemma vocabulorum*. Deventer, Jacob v. Breda, 30 Mei 1493. 4°. (Campbell 795; NK 972).
173. *Gerardus Zutphaniensis* cum *Dionysio de quatuor Novissimis*. Tractatulus de spiritualibus ascentionibus. s.l.a. et n. [Deventer, Jac. van Breda, c. 1486]. 8°. (Campbell 797; Hain 16294-16298).
Van den drye gheestelijken opganghen. s.l.a. et n. [De Bosch, L. Hayen, c. 1514] 8°. (NK 2219). De reformatione virium animae s.l. et n. 1492. 8°. (Hain *16291).
Zie *Geesink*, Gerard Zerbolt van Zutfen. A'dam 1879.
174. *Gratiani* Decretum aureum, bis. Zie uitgave Hain 7881-*7919.
- H.
175. *Hugonis* Cardinalis partes 7. Biblia latina cum postilla *Hugonis* Cardinalis VII vol. Basileae, Joh. de Amersbach, 1498-1502. (Hain 3175).
176. *Hilarii* opera. Per *Erasmus* emendata. Basileae 1523. fol; door *L. Miraeus*, Paris 1544. fol; door *M. Lipsius*, Bazel 1550. fol.
177. *Hesselt*. De Passione et in epistolas Pauli. *Jo. Hesselt*, Explicatio Dominicae Passionis a quatuor Evangelistis descriptae. Lovanii, Jo. Bogard, 1558. 8°.
Commentarius in priorem Epistolam divi Pauli ad Timotheum et priorem Petri. Lovanii, Jo. Bogard, 1568. 8°.
178. *D. Hieronymi* tomi 5. Opera omnia door *Erasmus* in 9 tom. fol. te Bazel 1516-1520. Door *Marianus Victorius Reatinus* in 9 tom. fol. te Rome 1565-1572.
179. *Hugonis de S. Victoris* opera. Edita cum scholiis per *Th. Garzonium de Bag-nacaballo*. Moguntiae, 1617. 3 tom. fol.
Opuscula VIII... ex editione *Judoci Clichtovei*. Parisiis, Stephanus, 1506. 4°. (Zie ook Hain *9022).
180. *Henrici de Hassia* opusc. Liber de consolatione theologiae. Harlemi (Joh. Andreae), 1486. 4°. (Campbell 911; zie zijn andere opuscula bij Hain *8375-*8407).
181. *Hosius* de expresso verbo Dei et conf. fidei, bis. Zie n. 67 dezer lijst.
182. Homiliare Doctorum. Homiliarius Doctorum. Homiliae et postillae venerabilium doctorum super evangelia, a *Paulo Diacono* collectae. Coloniae, Conr. Winters von Homburg [c. 1478]. 2°. (Hain 8789-*8793). Homiliae praestantissimorum Ecclesiae doctorum... per *Alchuinum*, idque in iugente ei Carolo Magno. Coloniae, 1530. fol.

183. *Hieronymus Platus*, aureum opus quot continet lineas tot convertit animas. *Hier. Piatti* S.J. De bono status religiosi libri tres. Romae, Fr. Zannettus, 1590. 4°. (Zie BS VI, col. 692-694).
184. *Henrici Sedulii* praescriptiones. Praescriptiones adversus haereses. Antverpiae, Plantijn, 1606. 4°.
185. *Haymo* in Epistolam Pauli, in psalt. Commentarii in Epistolas Pauli omnes. Coloniae 1539. 8°.
 Explanatio in Psalmis. Coloniae 1523. 8°.
 Van *Haymo*? Homiliarium sive Concionum popularium in Evangelia in diebus Dominicis, feriarum et de Sanctis, pars aestivalis et hiemalis. Coloniae 1534. 2 vol. 8°.
 Homiliarum, seu mavis, sermonum ad plebem opus praeclarum super Evangelia totius anni. Pars Hiemalis. Cura G. H. *Horpii*. Coloniae 1531. 8°.
 Zie andere Homiliaria: P. II, col. 919 ss.
 Zie n. 467 dezer lijst.
187. *Historia Lombardica*. *Jacobus de Voragine*, *Historia Lombardica*. [Deventer], Richardus Paffroed. 1479. fol. (Campbell 1752).
- Secundae classis.*
188. *Helmesii* controversiae. Wellicht: *Henricus Helmesius* O.F.M., De Verbo Dei. Coloniae, A. Birckmann, 1560. 8°.
 Of: *Adversus captivitatem Babylonicam Lutheri*. Parisiis, Andoenus Parvus 1553. (Zie W. 112: S. I. 356).
189. *Hieronymi* *Vidae* poemata. Hymni de rebus divinis. Lovanii 1552. 4°.
190. *Humberti* opusculum. Is waarschijnlijk *Hubertus de Faucompré*:
 Zie Inleiding blz. 384 en n. 426 dezer lijst.
 Liber de haeresibus. Hetzelfde als n. 103?
 Of *Bernardus a Lutzenburgo* O.P., *Catalogus haereticorum* s.a. et n. Coloniae 1523. 1526. (QE II, 93).
191. *Heesii(?)* comment. cum aliis. Is dit wellicht *Johannes de Hese*, *Itinerarius in Jerusalem* s.l. et a. [c. 1480] 4°; Daventriae, Richard Paffraet, 1499. 4°. enz.?
192. *Homiliae D. Chrysostomi* in *Genesisim*. *Homiliae in Genesisim LXVII una cum aliis XVIII de diversis ex eadem Genesi et libro I Regum locis. Nunc primum Graece et Latine conjunctim editae*..... (Door *Fronton Le Duc* S.J.) Lutetiae Parisiorum, 1614. fol. (BS III, col. 238).
 Zie andere uitgaven in P. III col. 294.

- Item ejusdem opus imperfectum in *Mattheum*.
193. *Historia scholastica*, bis, vitiose impressa. *Petrus Comestor*. *Historia Scholastica*. [Argentorati c. 147]. (Hain *5529-5540; Campbell 1404).
194. *Historia monastica*. *Jacobus Middendorpius*, *Historia Monastica*, seu de religiosae et solitariae vitae origine et progressu. Coloniae 1603. 8°.
 Misschien: *M. Lambrecht*. *Historia Ecclesiastica*. Oft een kerckelijcke historie, om claerlijcken te sien d'eendrachticheydt van de H. Catholijcke kercke des Heeren Jesu Christi; ook tot meerder verstant van de legenden oft leven der Heylighen. Hantwerpen, Hier. Verdussen, 1595. fol.
195. *Historiae Ecclesiasticae*, volumen unum.
196. Item *Historia Ecclesiastica cum libro Genesis*.
197. *Hofmeisteri* *Judicium de articulis fidei*. *Joan. Hofmeister* O.E.S.A. *Judicium de articulis confessionis fidei*, anno 1530, Augustae exhibitis, quatenus scilicet a Catholicis admittendi sint aut rejiciendi. Coloniae, Arn. Birckmann, 1559. 8°.
198. *Horologium aeternae sapientiae*. Alosti, Theod. Martini [vóór 1487] 4°. (Campbell 1000).
199. *Hugo de Prato florido*. Zie n. 432 dezer lijst.
200. *Horae D. Virg. Mariae in pergam.*
201. *Heptalogus Dionysii* bis. Zie n. 94 dezer lijst.
202. *Homilia una Basilii et D. Thomae* in *Cantica*. Misschien: S. Basilii Magni homilia in quadraginta martyres, graece et latine, *Simone Stenio* interprete. Heidelbergae 1614. 8°.
203. *Hieronymus de Ferraria*. *Loci communes ex libris sententiarum et quodlibetis Io. Duns Scoti*. Venetiis 1573. 8°.
Vincentius et alii. *S. Vincentius Ferrerius*, *Opuscula: collecta et scholiis explicata a Vincentio Justiniano Antistio*. Valentiae 1591, 8°.
204. *Homiliae collectae ex Patribus*. Wellicht: *Homiliae divi Gregorii, Augustini, Ambrosii, Bedae etc. cum prologo Karoli Magni*, opus jussu ejusdem Karoli regis compilatum a *Paulo Diacono*. Coloniae, Conrad. de Homborch, c. 1475. fol. (Hain 8789; zie ook n. 182 dezer lijst).
205. *Homiliare doctorum*. *Franc. Horantius*, O.F.M., *Locorum Catho-*

- licorum, tum S. Scripturae, tum etiam antiquorum Patrum pro orthodoxa et vetere fide retinenda, libri septem, ad Carolum Hispaniarum principem. Parisiis, Cl. Fremy, 1561; 1565. 8°.
- Of: Apologia Michaelis Baii... pro sua ad Philippi Marnixii quaestiones responsione, contra ejusdem objectiones de veritate corporis Christi in sacramento Eucharistiae; praemittitur ejusdem epistola de objectionibus *Fr. Horantii*, contra eandem responsionem. Lovanii, Petrus Zangrius, 1581. 8°.
- Hortulus animae. Ortulus animae. Argentine, W. Schaffener, 1498. 8°. (Hain 8936-8938). Leiden, Jan Seversz., 1515 (NK 1138-1140).
205. Hortulus Reg. Coeli. Sermones *Meffret* alias ortulus Regine de tempore et de sanctis. Basileae, Nicol. Kessler, 1487. 3 vol. fol. Zie n. 446 dezer lijst.
- J.
206. *Justinianus* sive *Justiniani Codex*. Item ejusdem collationes. cum libro de foedis. Codicis domini Justiniani... ex omni veteri iure collecti repetite prelectionis. (Venetiis s.n. et a.) (Hain *9597-9618; Brunet, Manuel de Libraire t. 3, col. 607-618). *Baldus de Ubaldis*, Super usibus foedorum et commentum super pace Constantiae. [Lyon], Jac. Singus et Nic. de Benedictis, 28 Aug. 1497. 2°. (Hain *2318-*2325).
207. *Jansenii commentaria* in Proverbia. *Corn. Jansenius*, Commentaria in Proverbia Salamonis. Lovanii 1568. 4°. Idem opus cum ejusdem annotationibus in librum Sapientiae Salamonis. Duaci 1577. 4°.
208. *Innocentii Decretales*. Apparatus super VI libros Decretalium. Argentine. [H. Eggesteyn] 1478. (Hain *9191-*9194). Zie n. 215 dezer lijst. De officio Missae liber. Daventrie, 1496. 4°. (Campbell 1015) De sacro altaris mysterio. Antwerpen, J. Steels, 1540. 8°. (NK 1167).
209. *Ioannis Vigerii Granatensis opera*. Institutiones ad christianam theologiam. Sacrarum Literarum, universaliumque conciliorum autoritate, necnon doctorum ecclesiasticorum eruditione confirmatae.... His annecti curavimus ejusd. *Vigerii* commentaria antea numquam excussa, in D. Pauli epistolam ad Romanos etc. Antverpiae, Ioan. Steelsius, 1572, fol. Eerste uitgave te Parijs 1553. De consolatione agonizantium, cum elucidatione missae. Antverpiae, Bellerus, 1554. Flavius Josephus: zie Hain 9449-9456.
210. *Josephus* de Antiquitatibus.
211. *Ioannis Majoris* in 4 Evangelia. *Jean Major* of *Lemair*, Commentaire sur les Evangiles, mêlé de controverse contre les hérétiques. Paris 1529. fol. (Aldus P. I, col. 364). Zie n. 165 dezer lijst.
212. *Jacobus de Valentia* in Psalterium.
213. *Januensis Summa* sive *Catholicon*. *Johannes [Balbi] de Janua* O.P., Summa quae vocatur catholicon. Argentorati, J. Mentelin, c. 1470 fol. (Hain *2251-2269).
214. *Jacobus de Eckfordia*, de contractibus. *Jacobus de Erfordia*, De contractibus qui fiunt cum pacto reemptionis perpetuorum censuum seu ad vitam. s.l. et a. (Coloniae, U. Zell, 1475). 4°. Zie n. 409 dezer lijst.
215. *Innocentii opusculum* cum aliis. *Innocentii* papa de sacro altaris mysterio libri sex... Eiusdem de contemptu mundi, sive de miseria conditionis humanae libri tres [door *Ioannes Cochlaeus*]. Antverpiae, Ioan. Steelsius, 1540. 8°. (NK. 1167; zie ook n. 208 dezer lijst).
216. *Juris Canonici libellus* Zie n. 221 en n. 223.
217. *Ioannis Porthaesii opusculum*. *Ioannes de Porthaise* O.F.M., De verbis Domini: Hoc facite, pro oecumenico concilio Tridentino adversus sophisticas nebulas Mathiae Flacci Illyrici. Antverpiae. Emm. Phil. Tromaesius, 1567. 12°; 1585. 12°. La chrétienne Déclaration de l'Eglise et de l'Eucharistie, en forme de Reponce au livre nommé; La cheute et ruine de l'Eglise Romaine, avec une succincte doctrine de service de Dieu en icelle; ensemble deux Responses à certains objections contra la confession et eucharistie etc. Anvers, Chr. Plantin, 1567. 12°.
218. *Ioannes de Turrecremata* in psalt. Expositio super toto Psalterio. s.l.a. et n. (Hain *15689-15708).
219. *Index utriusque Testamenti*. Wellicht: *Robertus Stephanus*, Index copiosissimus Veteris et Novi Testamenti. Parisiis, 1540. 8°.
220. *Julii Caesaris res gestae* flandrice. De geschiedenis is van het einde der 15e Eeuw. Noch bij Campbell noch bij NK staat een uit-

- gave vermeld: is dus zo goed als zeker een hs.
221. *Ioannes Miles* in jus canonicum libellus. Repertorium in jure canonico. Lovanii, Ioh. de Westphalia, 1475. fol. (Campbell 1255).
222. Index librorum prohibitorum. Index librorum prohibitorum, cum regulis confectis per Patres a Tridentino Synodo delectos. Cum app. in Belgio confecta. Antverpiae, Chr. Plantijn, 1570. 8°. (Zie uitgaven bij Reusch, Die Indices librorum prohibitorum des XVI. Jahrhunderts. Tübingen 1886).
223. *L. Justinianus* libellus sine titulo. Zie n. 216.
224. *Isidori Hispalensis* opusculum cum aliis. Hier kan bedoeld zijn: Brussel, Kon. Bibl. Hs. 1557-1604. Zie inleiding blz. 385. Zie verschillende werken bij Hain *9269-9309. Of deze uitgave: Colloquium peccatoris et crucifixi Iesu Christ. *Petrus Blaesensis* tractatus de beatitudine claustrali. Dialogus sive Synonyma *Isidori* de homine et ratione. Antverpiae, M. v. d. Goes, c. 1486. 4°. (Campbell 464-468).
225. Insinuationes divinae pietatis *D. Gertrudis*, bis. Insinuationum divinae pietatis libri quinque, totius christianae perfectionis summam complectentes. Coloniae 1536. 8°.
226. Instrumenta christianaevitae. Misschien hetzelfde als n. 260?
227. Institutiones Florentii Batavi m.s. Uitgegeven door *L. Surius* te Keulen 1596. 16°.
228. Institutio virtutum et vitiorum. *Sebastianus Fanestris* O.E.S.A. Institutio christiana virtutum et vitiorum. Venetiis, Arrivabemus, 1567. 12°.
229. Institutiones vitae monasticae. *Petrus a S. Audomaro*, Institutiones secundum Concilii Tridentini decreta. Lovanii 1572. 8°; Coloniae 1584. 8°.
230. Illustrationes monasticae religionis. Auctore *Petro a S. Audomaro*, Coloniae 1583. 8°.
- L.
231. *Ludolphus* de vita Christi 3. *Ludolphus de Saxonia* O.Carth., Meditationes vitae Christi [Coloniae, Conrad v. Homberch] s.a. (Hain 10288-10297; Campbell 1180-1185; NK 1407-1412).
- In psalterium 4. Expositio Psalmorum, Spiras 1491 (Hain *10304-10305). Zie n. 334 dezer lijst.
232. *Laurentii Justiniani* opera. Opera omnia *Justiniani Sancti-Laurentii*, edente *Hier. Caballo*. Brixiae 1506. 3 vol. fol.; Coloniae, A. Quentel, 1616. fol.

233. *Lyran* opera. Zie uitgaven Hurter II, col. 559 ss. Hain *10363-10406.
- Item aliae atque aliae partes ejusdem, in Evangelia, bis. In Actus Apostolorum. In Tobiam, Judith, Job, in Ezechielem. In psalterium. Super Josue, Judicum, Ruth. Item alia pars in Pentateuchum. Item in novum Testamentum.
234. *Lanspergii* opera omnia. Item ejusdem pharetra 3. In epistolas dominicales. Item tres tomi ejusdem. Amoris divini pharetra, ignitis aspirationibus referta. Coloniae 1607. In omnes Epistolas et Evangelia paraphrases et exegeses catholicae. Antverpiae, Vid. Ioan. Steelsius, 1570. 4 vol. 8°. Misschien is dit: Minorum Operum..... libri sex. Coloniae 1554-1555. fol. (zie n. 448 dezer lijst). Minorum Operum libri XIII posteriores. Coloniae 1555-1556. 2 vol. fol. Waarschijnlijk: Explicatio parabolarum desumptarum ex herbis, quae in sacris litteris exstant. Antverpiae 1505. 4°. *Jacobus de Voragine*, Historiae plurimorum sanctorum. Lovanii, Joh. de Westphalia, 1485. fol. Volgende uitgaven heten: Legende aurea. (Campbell 1753-1767; NK 1193-1195).
235. *Levinus Lemnius* medicus. In quatuor libros Sententiarum ad mentem Scoti. Spirae, Petrus Drach, 1480. fol. (Hain *1324-1325).
236. Legenda vulgo aurea, latine, et altera gallice. *Jacobus de Voragine*, Historiae plurimorum sanctorum. Lovanii, Joh. de Westphalia, 1485. fol. Volgende uitgaven heten: Legende aurea. (Campbell 1753-1767; NK 1193-1195).
237. Legenda antiqua. Item alia m.s.
238. Lectura *Petri de Aquila* (O. F. M.), super 4 libros sententiarum.
239. Liturgica *Jansonii*. In Psalterium et Cantica, quibus per horas canonicas Romana utitur Ecclesia, expositio. Lovanii, Io. Masius et Ph. Zangrius, 1597. 4°. In Sacrum Missae Canonem, quo Romana utitur Ecclesia, expositio. Lovanii, Io. Masius 1586. 8°. [*Cornelius Schulting*], Antiquitates Liturgicae, seu Syntagmata antiquitatum liturgicarum,
240. Liturgicarum antiquitatum tomi tres.

- collectarum partim ex probatis auctoribus, partim ex mss. codicibus in tres tomos. Duaci, Balth. Bellerus, 1605. 8°.
241. *Lessii* disputatio unica de statu vitae eligendae cum alio libello de curanda valetudine. Disputatio de statu vitae eligendo et religionis ingressu quaestionibus XII comprehensa. Antverpiae, Off. Plantiniana, 1613. 8°. (BS IV, col. 1736).
Hygiasticon seu vera ratio valetudinis bonae et vitae una cura sensuum, iudicii, et memoriae integritate ad extremam senectutem conservandae. Antverpiae, Off. Plantiniana, 1613. 8°. (BS IV, col. 1737).
242. *Lantfrancus*. Dialogus de corpore et sanguine Domini in Berengarium Turonensem. Rothomagi, Joh. Parvus, 1540. 8°.
- Guimundus*. *Guimundi*, archiepiscopi Aversani, libri tres de veritate Corporis et Sanguinis Christi in Eucharistia, contra errores Berengarii, Turonensis. Friburgi Brisgandiae, Joh. Faber Emmeus, 1530. 8°.
- Algerus*. De veritate Corporis et Sanguinis Domini in Eucharista: recognovit *Erasmus*: Accessit *Cyprianus* de Coena Domini, Antverpiae 1536. 8°.
Misschien: Auteurs vetusti insignes, sc. *Lantfrancus*... *Guimundus*... *Algerus*... *Petrus Venerab.*... *Adelmannus*... et *Ivo* de veritate corporis et sanguinis Domini in Eucharistiae sacramento cum refutatione circa hoc haeresion... cura et studio *Ioannis Vlimmerii*. Lovanii, H. Vellaeus, 1561. 8°.
243. *Lactantius*. Zie Hain *9806-9825; P. III, 505-507.
244. Liber medicus flandricus.
245. *Leonis* Papae Sermones. Zie P. III, 508-509; Hain *10010-10015.
246. Logica *Hunnaei*. Zou hier wellicht bedoeld zijn: *A. Hunnaeus* O.P., Catechismi catholici Schema. Antverpiae, Chr. Plantijn 1566. 8°? Deze catechismus is in de vorm van tafels, waarop de auteur de definitie's en meest gebruikelijke verdelingen geeft met verwijzing naar de Summa van St. Thomas.
Hier is in het hs. een grote ruimte blank. Blijkbaar is bedoeld n. 274 van deze lijst.
Of: *Brunus*, Meditationes de praecipuis mysteriis vitae et passionis D. N. Iesu Christi.
247. Liber de passione cum imaginibus.

- Cum figuris. Ex Italico in Latinum transl. Coloniae, Offic. Birckmannia, 1598. 12°.
Zie n. 136 dezer lijst.
248. *Laurentii Valla* Elegantiarum liber.
249. Contra Lutherum Wellicht: *Clichtovaeus*, Anti-Lutherus. Coloniae, Quentell, 1525. (Foppens II, 765).
250. Longi casus super Institut.
251. Lavacrum conscientiae. Hain 9955-9963; Hain-Copinger 3516-3519. Verder Coloniae, H. Quentell, 1501. Zie n. 43 dezer lijst.
252. Liber de recte formando Theologiae studio. *Laur. de Villavicencio* O.E.S.A., De formando studio theologico libri 4. Antverpiae 1565; Coloniae 1575.
253. Legenda S. Servatii cum aliis. Legenda sanctissimi Servatii, Tungrensis ecclesiae praesulis. Coloniae, Arnoldus Theroymen, 1472. 4°. (Brunet III, col. 936).
254. Loci communes Theologiae Hofmeisteri. *J. Hofmeister* O.E.S.A. Loci communes rerum theologiarum, quae hodie in controversia agitantur, ad regulam et consensum verae catholicaeque Ecclesiae sanctorum Patrum sententiis confecti. Ingolstadii 1546; Antverpiae 1550.

M.

255. Manuductiones *Lipsii*. *Justus Lips*, Manuductiones in stoicam philosophiam libri III. Antverpiae 1604.
256. Medina in 1am 2am [!] 3am partem S. Thomae. *Barth. de Medina* O.P. Expositio in primam secundae divi Thomae Aquinatis. Salmanticae 1577. fol. In tertiam Partem. Ibid. 1578. (QE II, 256).
Hetzelfde als n. 244?
257. Medicus liber flandricus novus.
258. *Massaei* Chronicon. *Christ. Masseeuw*, Chronicorum multiplicis historiae utriusque Testamenti libri viginti. Antverpiae, Ioan. Crinitus, 1540. kl. fol.
Freculphi episcopi Lexoviensis chronicorum libri duo, opus nunc primum typis excusum. Coloniae, M. Novesianus, 1539. fol.
259. Meditationes *Ludovici de la Puente*, 3 partes, gallice. Méditations des Mystères de notre Sainte Foy, avec la pratique de l'Oraison mentale... Et traduites de l'Espagnol, par *M. R. Gaultier*... Le tout divisé en six parties. Douai, Balt. Bellerus, 1611. 12°. (BS VI, col. 1275-1276).
Van deze uitgave verschenen ook gedeeltelijke editie's o.a. in 1611 verscheen dl. 2, 5, en 6. Was deze uitgave aanwezig?

260. *Meditationes Granatensis cum adjunctis* 4 partes. *Exercitia Ludovici Granatensis, in septem meditationes matutinas, ac totidem vespertinas distributa; quibus adjunctus est ejusdem tractatus de meditatione: ex Italico Latine facta a Michaelē ab Isselt. Coloniae, offic. Birckmannia, 1591. 12°.*
Memoriale vitae christianae Ludovici Granatensis, nunc primum ex hispanico in latinum transfusum opera Michaelis ab Isselt. Coloniae, Gervasius Calenius, 1589. 4 vol. 12°.
261. *Meditationes Vincentii Bruni. Duae partes.* R.P. Vincentii Bruni S.J. *Meditationes, de praecipuis Mysteriis Vitae et Passionis D. N. Iesu Christi... Nunc ex Italico in Latinum translatae [door J. Buys S.J.] Pars I en Pars II. Coloniae, offic. Birckmannia, 1598. 12°.* (BS II, col. 422-423; VI, col. 805). Zie ook n. 417 dezer lijst.
262. *Meditationes Pinelli de v. Sacramento.* R.P. Lucae Pinelli S.J. *Piae Meditationes de Sanctissimo Eucharistiae Sacramento. Et de praeparatione ad sacram communionem. Item nonnulla alia ad excellentiam et venerationem tanti mysterij pertinentia. [vertaald door J. Buys S.J.]. Coloniae, offic. Birckmannia, 1599. kl. 12°.* (BS II, col. 424-426).
 Item ejusdem de perfectione tractatus. R.P. Lucae Pinelli S.J. *De Perfectione religiosa. Libri quatuor... Nunc ex Italico in Latinum recens translati. Coloniae, Balth. Clypens, 1602. 12°.* (BS VI, col. 811).
263. *De mortificatione fr. Arias.* Blijkbaar is bedoeld: R.P. Francisci Arias S.J. *theologi tractatus tres spirituales. I De Profectu spirituali. II De vera diffidentia sui ipsius. III De mortificatione sui... Nunc ex Italico in Latinum conversi a R.P. Ioanne Busaeo S.J. Coloniae, Arn, Mylius Birckmann, 1603. 12°.* (BS II col. 428 n. 32; vgl. I, col. 543, n. 5).
264. *50 Meditationes p. Costeri de Passione.* Fr. Coster S.J. *De universa Historia Dominicae Passionis Meditationes Quinquaginta. Antverpiae, Chr. Plantijn, 1587. 16°.* (BS II, col. 1520).
265. *Meditationes D. Augustini, bis.* GK III, n. 2970-2974. Zie n. 1.
266. *Meditationes super 7 verbis Domini in cruce.* Ernardus O.Cist., *De septem verbis Domini in cruce* (P.L. 189, col. 1517; uitgaven zijn me onbekend).
 Of: *Franciscus de Zichen, Septem Verborum* quae Christus ex cruce protulit brevis et pia explicatio. Antverpiae, 1556. 24°.
267. *Medicus religiosus p. Scribani.* Cor. Scribanus S.J. *Medicus religiosus de animorum morbis et curationibus. Antverpiae, Haer. Mart. Nutius, 1618. 8°.* (BS VII, col. 986).
268. *Manuale pastorum.* Lud. Miranda, Rome 1606. 4°.
 Er bestaan overigens een massa uitgaven, die tot titel voeren *Manuale parochorum; Manipulus Pastorum; Pastorale enz. Manuale parochialium sacerdotum* (Hain 10723-*10733).
 Item ms. de officio pastorum.
269. *Miracula 7 dolorum B. Virg. confratern.* *Miracula confraternitatis septem dolorum beatissime virginis Marie [Antwerpen] Henricus Lettersnider [1496]. 4°.* (Campbell 1261; NK 1525-1526).
270. *Martyrologium Romanum.* — ad novam calendarii rationem et ecclesiasticae historiae veritatem restitutum, Gregorii XIII Pont. Max. iussu editum. Romae 1584.
 Item idem cum notis. — Accedunt notationes atque tractatio de Martyrologio romano: auctore Caes. Baronis. Ed. 2a. Antverpiae, Chr. Plantijn, 1589. fol.
271. *Martyrologium Usuardi cum notis Molani, bis.* *Usuardi Martyrologium, quo Romana Ecclesia ac permultae aliae utuntur opera Ioannis Molani. Lovanii, Hier. Wellaeus, 1568. 8°.*
 Item aliud ejusdem bis sine notis. *Usuardi Martyrologium... Ed. Auct. De Martyrologiis et Indiculus Sanctorum Belgii. Ibid. 1573. 8°.*
- Item m.s. bis.
 Alia duo m.s.
272. *Magister Sententiarum.* Hain *10183-10199.
273. *Manipulus curatorum. Omnes hi probati libri.* Zie n. 268 dezer lijst.
274. *Meditationes Loartii.* Caspar Loarte S.J., *Meditationes super sacrosancta D. N. Iesu Christi passione, cum artificio meditationis inibi instituendae (met gravuren van Andreas Hoius Brugensis) Duaci. B. Bellerus, 1605. 24°.* (BS IV, col. 1880). Vgl. n. 247 dezer lijst.
275. *Martyrium Anglorum* A. Havens O.Carth., *Commentariolus de vitae ratione et Martyrio XVIII Cartusianorum, qui in Angliae regno sub Henrico Octavo ob Ecclesiae defensionem crudeliter trucidati sunt. Gandavi 1608.*

276. Malleolus Christianus *Ioh. Hellenius*, Malleolus Christianus, vera pi- que excudens ac confirmans orthodoxa. Co- loniae, Melchior Novesianus, 1535. 8°.
- Ambrosius Pelargus.* *Ambrosius Pelargus (Storck)* O.P., Opuscula ...nunc primum excusa. Coloniae, Ioannes Gymnicus, 1534. 8°. Waarschijnlijk is deze uitgave bedoeld: formaat stemt overeen. Zie andere werken H. II, col. 1428; QE II, 158.
277. *Martini Cromeri* mo- nachus. *M. Cromer*, Monachus seu colloquiorum de reli- gione libri IV. Coloniae 1568.
- cum *Staphylo.* Werken van Fred. Staphylus zie: H. III, col. 19.
278. Manuale Rdi. Patris *Michaelis*, psal. deca- chordum. Deze P. Michael is zeer waarschijnlijk P. Mi- chael Jensema, die prior was van S. Sophia 1595-1598; 1608-1609. Het „handboek” was blijkbaar het geschrift van zijn naamgenoot: *Joannes Michael*, Kartuizer v. Constans: Decachordum psalterium et methodus ser- viendi Deo. Coloniae, Jo. Gymnicus, 1600. 8°.
279. Manuale confessionis *Nider.* Hain *11834-11842; Campbell 1281-1283.
280. Manuale *Navarri.* *Martinus Azpilcueta a Navarra*, Manuale sive Enchiridion confessoriorum et poenitentium. (Zie geschiedenis en uitgaven: Hurter III, col. 347).
281. Manuscriptum psal- terium 4 vel saepius.
282. Manucr. exercitia flandrica in perg.
283. Manusc. *Dionysii* de Simonia. Zie Inleiding blz. 383.
284. Manusc. Historia Jo- seph cum aliis.
285. Item duo m.s. libelli pil. Manuscripta biblia vide libr. Ecclesiae.
286. Modus praedicandi. *Stephanus Hoest*, Modus praedicandi subtilis et compendiosus. Argentinae 1513. 4° ? Of: S. Thomas Aquinas, De arte et vero modo praedicandi (Hain *1351-*1362).
287. Mammotrectus. *Johannes Marchesinus de Regio Lepidi*, O.F.M., Mammotrectus super Bibliam. (Hain *10551-10574; H. II, col. 414).
288. Margarita decreti cum aliis. *Martinum Polonum* O.P., Margarita Decreti seu Tabula Martiniana. (Hain *10834-10852).
289. Ms. de pluralitate Door Dionysius de Kartuizer: zie Inleiding blz. 383.
290. Ms. Disputatio cujus- dam incerti auctoris. Zie n. 119.
291. Manusc. Vita B. Hu- gonis Gratianopoli- tani.
292. *Marcus Marulus.* Zie zijn verschillende werken bij H. II, col. 1361. Hier is bedoeld n. 86 dezer lijst.
293. Meditationes m.s.
294. *Molina* Carth. gallice. *A. de Molina*, L'Institution des prêtres, tirée de l'Écriture sainte. Anvers 1618. 8°.
295. *Mercurii* gallo belgici pars una. *M. D. Iansonius* Doccomensis, Mercurii Gallo- belgici sive rerum in Gallia et Belgio potis- simum, Hispania quoque, Italia, Anglia, Po- lonia vicinisque locis..... gestorum nuncii. Coloniae, Godefridus Kempensis, 1588-1596. 3 vol. 8°.
- Casp. Lorchanus*, Mercurii Gallobelgici ... Tom. IV. Coloniae, G. Lutzenkirch, 1603. 8°.
- N.
296. Novus orbis. *Ioan. Huttich*, Novus Orbis regionum et in- sularum veteribus incognitarum, Basileae 1532. (H. II, col. 1546).
297. *Nicephorus Callistus.* Historiae ecclesiasticae libri XVIII. Vertaling door *J. Langus* te Bazel 1553; herdruk te Antwerpen.
298. Notationes *Emmanu- elis* Sa in totam Scripturam. Item ejusdem Apho- rismi. *E. Sa* S.J., Notationes in totam Scripturam sacram. Antverpiae, Off. Plantiniana, 1598. 4°. (BS VII, col. 353).
- Aphorismi Confessoriorum, ex Doctorum sen- tentiis collecti. Antverpiae, Ioach. Trognae- sius, 1599. 12°. (BS VII, col. 349-352).
299. *Nider* praeceptorium. Praeceptorium divine legis s.l. a et n. (Hain *11780-4). Zie Inleiding blz. 400.
- Item ejus de lepra animae. Hain *11813-11819; Campbell 1287-1288.
300. Novum testamentum seorsum 3.
301. *Nicolaus Gallerius.* Onvindbaar. Is dit wellicht: Johannes Gallenius? Zie n. 379 dezer lijst.
302. *Naucleri* pars unica. *J. Naucerus (=Verge)*, Chronici memorabi- lium omnis aetatis et omnium gentium com- mentarii..., digesti in annum salutis M.D. adjecta Germanorum rebus historia de Sue- vorum ortu et institutis ac imperio. Complevit opus *F. Nicolaus Basselius*. Tubingae, Th. A. Badensis, 1516, 2 vol. fol. De kroniek werd

- bijgewerkt tot 1564 door *Laur. Surius* O.Carth. en verscheen te Keulen 1564, 2 vol. fol.
303. *Nicolai Zegeri* pars 2a in locos communes. Welk werk van *Nic. Tacitus Zegers* O.F.M. bedoeld wordt, is me niet duidelijk. Zie: *Dirks, Histoire littéraire et bibliographique*. Anvers, s.a. (1885), p. 82-84.
304. *Nicolai Hanapi Hierosolymitani Patriarchae virtutum et vitiorum exempla*. De eigenlijke titel is: *Virtutum vitiorumque exempla ex S. Scriptura*. Komt ook voor onder de naam: *Bonaventura, Auctoritates utriusque Testamenti* (Copingier II, n. 1157); *Biblia pauperum* (Hain 3501-3503); *Distinctiones exemplorum* (Hain 6280-6281); *Exempla S. Scripturae* (Hain 6762-6766).

O.

305. *Oeconomia Bibliorum*. *Georgius Ederus, Oeconomia Bibliorum sive partitionum theologicarum libri quinque*. Coloniae 1568.
306. *Origenis* tomi duo. Waarschijnlijk: *Opera omnia* (Latine, ex variis antiquis interpretationibus edita, studio *Jac. Merlini*, cura *Guil. Parvy*). Parisiis, *J. Parvus* et *Jod. Badius*, 1512. 4 tom. in 2 vol. fol.
307. *Omnium gentium mores*. *Joh. Boemus, Omnium gentium mores, leges et ritus*. Antverpiae, *Io. Grapheus*, 1537. 8°. (NK 453-454).
308. *Opuscula Ioannis Fabri polanci Christi Madritii*. Zie n. 101 dezer lijst.
309. *Officium de S. Joanne Evangelista*. Zeer waarschijnlijk hs.
310. *Opuscula Thomae a Kempis omnia*. Item de imitatione Christi. Hain 9768-9.
311. *Opuscula varia m.s. de 4 noviss. Petraracha, etc.* Petrarcha komt voor in hs. Brussel, Kon. Bibl. 1557-1604, fol. 170a, col. 1. Zie Inleiding. blz. 388.
312. *Orationes m.s.*

P.

313. *Pagnini, Isagoge in sacram Scripturam*. *Sanctes Pagnini* O.P., *Isagoge ad sacras litteras intelligendas, liber unicus*. Lugduni, *A. de Ry*, 1528. fol. In 1536 verscheen een herdruk met toevoeging van: *Ejusdem Isagoge ad mysticos sacrae scripturae sensus libri octodecim*.

314. *D. Prosperi opera*.
315. *Platina de vitis Pontificum*.

316. *Paulus Diaconus*.
317. *Prudentius poeta*.
318. *Proclus de Sphaera*.
319. *Petrus Chrysologus*.
320. *Petri Soto Summa*.
321. *Pastorale D. Gregorii*
322. *Pratum spirituale Sophronii et Climacus*.
323. *Peraldi tomi duo*.

324. *Pisana Summa*.
325. *Pantheologia 1a et 2a pars*.

Alia secundae classis.

326. *Petrus Messias Gallicus*.

Dit laatste werk verscheen afzonderlijk te Keulen 1543 (QE II, 117).

o.a. *Opera, accurata vetustorum exemplarium collatione per viros eruditos recognita*. Coloniae, *Hero Alopecius*, 1540. 8°; *Duaci*, *S. Bogardus*, 1577. 8°.

Barth. de Platina, Liber de vitis summorum pontificum romanorum. [Venetiis], *Johannes de Colonia* et *Johannes Manten*, 1479. 2°. (Hain-Copingier *13045). In latere uitgaven bijgewerkt o.a. door *Onuphrius Panvinius: Historia... a D.N. J. Chr. usque ad Paulum II...* Cui ejusdem *Onuphrii reliquorum quoque Pontificum vitae, usque ad Pium V, adjunctae sunt*. Acc. eodem etiam auctore *Romanorum Pontificum chronicon*. Lovanii, *Joann. Bogardus*, 1572. fol.

Zie n. 203 dezer lijst.

Opera poetica. [Daventriae, *Rich. Paffroed*, c. 1490]. (Hain 13432; *Campbell* 1456; NK 1766-1769).

Procli Diadochi Sphaera [Lipsiae, *Mart. Heribipolensis*, s.a.] (Hain 13387).

Opus Homiliarum. Parisiis, de *Marnuf*, 1574. 8°. Vermoedelijk: *Compendium doctrinae catholicae*. Antverpiae 1556. 16°.

Of: *Institutiones Christianae*. Augustae Vindelicorum 1548; Antverpiae 1551. 16°. (QE II, 183-184).

Hain 7980-*7989; *Campbell* 856.

Zie n. 57 dezer lijst.

Wilhelmus Peraldus O.P., *Summa de virtutibus ac vitiis*. Parisiis, *Io. Parvus*, 1519. 2 vol. 8°. De overige uitgaven zijn fol. of 4°. (QE I, 132).

Bartholomaeus de Pisis (of *de S. Concordio*). *Summa de casibus conscientiae*. Coloniae, 1474. fol. (Hain *2524-2529).

Raynerus de Pisis, Pantheologia seu Summa universae Theologiae. (Hain *13014-*13019). De uitgave v. Mainz 1473 is in „3 partes” fol.; van 1474 in 4 tom. en 2 vol.

Ik vermoed, dat deze raadselachtige titel bedoelt: *Petrus Costus, Typus Messiae et Christi Domini ex veterum Prophetarum prae-*

- sensionibus contra Judaeos : Accessit Targum Koheleth, hoc est, paraphrasis caldaica Ecclesiasticis, latine versa, autore eodem Petro Costo. Lugduni, Math. Bonhomme, 1554. 4°.
327. Promptuarium discipulorum. *Ioan. Herolt* O.P., Sermones de tempore et sanctis cum Promptuario exemplorum et de B. Virgine (Hain *8473-8511). Zie n. 436 dezer lijst.
328. Polycraton cum aliis. Waarschijnlijk : *Joh. Sarisberiensis*, Polycraticus seu De nugis curialium et vestigiis philosophorum. Libri 8. s.l. 1475. fol. Zie Potthast, Bibl. hist. med. aevi I. 675.
329. Polyanthea Dominici Mirabelli. Dominicus Nanni Mirabilis, Polyanthea. Opus suavissimis floribus exornatum. Venetiis, P. Liechtenstein, 1507. fol. (Baer n. 1773 en 1857).
330. Praeceptorium et Consolatorium conscientiae timoratae *Nider*. Zie n. 299 dezer lijst.
[Coloniae, U. Zell, s.a.] (Hain 11806-11812).
331. *Petrus Blesensis* Epistolae. Zie n. 135 dezer lijst.
332. Praeceptorium *Nic. de Lyra*. Praeceptorium seu expositio in Decalogum. Coloniae, Iohann Landen, 1477 (Hain 10401-10407).
333. Prophetiae et Machabaei.
334. Psalterium *Antonini Flamini*. *Marcus Antonius Flaminius*, Explanatio brevis in librum Psalmorum. Antverpiae, 1558. 32°. *Homiliae XXXXIII super Psalmum Miserere et Epistolas S. Pauli*, s.l.a. et n. (Hain *5028).
Liber de poenitentia super psalmum quinquagesimum etc. s.l.a. et n. (Hain *5054).
- S.P.N. *Brunonis*. Zie n. 40 dezer lijst. Expositio in Psalmos Davidicos. Parisiis, Badius Ascensius, 1524, fol.
- Item *Brunonis* Episcopi. Psalterium ex doctorum collectum [Norimbergae], A. Coburger, 1497. 4°. (Hain-Copinger *4013).
- Lindani*. Psalterium vetus a sexcentis mendis castigatum. Antverpiae, Guil. Sylvius. 1568. 8°; Coloniae, Host, 1568. 8°.
- Jansenii*. Zie n. 68 dezer lijst.
- Ludolphi*. Zie n. 231 dezer lijst.
- D. Augustini*. De virtute psalmorum (GK III, n. 3031-3036).
collectarii *Titelmanni*. Elucidatio in omnes Psalmos. Antverpiae, Mart.

- Peregrinus Lauretanus*. Caesar, 1531. fol. (Dirks, Hist. litt. p. 54).
Peregrinus (Pilegrinus) Laureacensis, episc. Passaviensis, Symbolum fidei (Propugnaculum fidei adversus haereses). Vriendelijke mededeling van P. Kruitwagen.
335. *Petrus Montanus* de passione. Dominicae Passionis secundum IV Evangelistas dilucida eruditae enarratio. Antverpiae, Haer. I. Steelsius, 1571. 8°.
336. Praecepta Decalogi cum aliis. *Arnoldus Vesaliensis*, Decalogi sive Decem praeceptorum pia exegesis. Ejusdem assertio de cultu et veneratione sanctorum. Item modus confitendi, nunc primum editus. Coloniae, Melch. Novesianus, 1536. 8°.
337. *Petrus de Leydis*. *Petrus Leydensis* (= *Blomevenna* O.Carth.), Libellus introductorius in vitam contemplativam, cui titulus Directorium parvum contemplari inchantium. Coloniae 1527.
338. *Precationes Verepaei*. Precationum piarum Enchiridion. Antverpiae, Ioann. Bellerus, 1571. 16°.
339. Proverbia sive Adagia flandrica. Zie n. 20 dezer lijst.
340. Parvum Psalterium. Item antiquum unum.
341. *Petri Damiani* opusc. Blijbaar is bedoeld het 3e vol. der Opera omnia, nl. Moralia, Theologica, ac diversorum argumentorum Opuscula. Venetiis, typ. Mascardi, 1615, fol.
- et *Thadaei Piconii*. Kan dit zijn : Opus de conservanda sanitate, et magistri Tadaei de Florentia de regimine sanitatis tractatus. Bononiae, Dominicus de Lapis, 1477. 4° ?
342. Praecordiale devotorum. Praecordiale devotorum, continens meditationes pro singulis per hebdomadam diebus binas in usum sacerdotum missae sacrificium celebrantium. Accedit meditatio in festis sanctorum et meditationes centum de Dominica passione. Argentinae, 1489. 8°. (Hain *13318-*13320).
Van Dionysius Carth. zie n. 107.
343. Praecordiale de quatuor novissimis.
344. Praecordiale Dominicae Passionis. Hain *13318 ?
345. *Precationes* m.s. Zie Inleiding blz. 402. ¹⁾

¹⁾ Naar Mr. Scholtens mij mededeelde is er in Vught werkelijk een Dom Livinus geweest, zoals ik vermoedde. Het Generaal Kapittel berichtte in 1603: Obijt D. Livinus professor et vicarius domus Sanctae Sophiae.

- Item aliae vernacula lingua.
346. *Paradisus conscientiae.* Liber qui dicitur Paradisus Conscientiae per devotum quendam Carthusiensem conscriptus. Coloniae, Arn. Terhuernen, 1475. fol. (Hain 12382).
347. *Pandectae Evangeliorum Coelestini cujusdam monachi.* *Simon a Corio (a Corroy)*, Pandecta legis evangelicae. Lugduni, Seb. Gryphius, 1549. 12°.

R.

348. *Rationale Divinorum ter.* *Durandus* s.a.l. et n. (Campbell 657). Gr. Seminarie te Mechelen: zie Inleiding blz. 398.
349. *Richardi de S. Victore opera.* Afzonderlijke werken bij Hain *13911-*13912; NK 1803. Ook kan bedoeld zijn: hs. Brussel 1557-1604; 1610-1628. Zie Inleiding blz. 385.
350. *Rupertus Abbas de Victoria verbi Dei.* Per Anthonium Sorg, civem Augustensem 1487. fol. (Hain *14046); Parisiis 1545. 8°.
351. *Regula S. Benedicti. Regulae D. Augustini et S. Brigittae.* Venetiis 1489. fol.; Coloniae 1575. fol.
352. *Rosetum exercitiorum Mauburni.* Rosarium exercitiorum spiritualium et sacrarum meditationum. [Zwolle?] 1494. fol. (Hain 13995; Campbell 1224); zie uitgaven bij *Debongnie*, Jean Mombaer de Bruxelles. Louvain 1928, p. 331-332.
353. *Ribera in minores prophetas,*
ejusdem compendium. *F. Ribera* S.J., In librum duodecim Prophetarum commentarii. Salmanticae, G. Foquel, 1587. kl. fol.; Coloniae, off. Birckmann, 1599. fol. (BS VI, col. 1761).
Waarschijnlijk: In duodecim Prophetas commentarii historici selecti. Coloniae, Off. Birckmann, 1600. 8°. Het eerste werk telt 807 pp. fol. en het laatste 336 pp. 8°.
354. *Ruysbrochii opera.* In hs. Brussel Kon Bibl. 1610-1629: zie Inleiding blz. 392. D. Ioannis Ruysbrochii opera omnia. A. *Laurentio Surio* Carthusiano, ex Belgico Idiomate in Latinum conversa. Coloniae, A. Quentell, 1609 fol.
Ingolstadii, A. Sartorius, 1600. 4°.
355. *Rossignolius de disciplina Christianae perfectionis.*
356. *Rubricae Missae.*
Item *Gersonis* opusc. Opuscula-uitgave van 1475 (Hain 7626; NK 991-992). Zie n. 409 dezer lijst.

S.

357. *Sasbout opera omnia.*
Item in *Epistolas Pauli.*
In *Isaiam Homiliae.*
358. *Susonis opera.*

Item ejusdem *Horologium aeternae sapientiae.*

359. *Sonnii episcopi demonstratio.*

360. *Scotus in metaphysicam.*

361. *Simon de Cassia super Evangelia.*

362. *Spangenbergus super Evangelia correctus.*

363. *Stobaei sententiae.*

364. *Seripandi Cardinalis in Epistolam ad Romanos.*

365. *Severus Sulpicius.*

366. *Summa virtutum et vitiorum Dionysii.*

367. *Summa Pisana.*

368. *Summa virtutum et vitiorum per figuras.*

369. *Speculum humanae vitae.*

Zie n. 4 dezer lijst.

Opera omnia... Latine translata per *F. Laurentium Surium* Carth. Coloniae, Haer. I. Quentell, 1555. 8°. (zie Hendrik Herp. Spieghel ed. L. Verschuere dl. 1. blz. 122-123).

Zie n. 198 dezer lijst.

Demonstrationum religionis christianae ex verbo Dei libri tres. Lugduni, Gul. Rovillius, 1504. kl. 8°.

Of: *Demonstrationum ex verbo Dei de septem Sacramentis Ecclesiae liber I.* Antverpiae, Chr. Plantijn, 1576. 8°.

Quaestiones subtilissimae Scoti in metaphysicam Aristotelis. Venetiis, Bonetus Locatellus, 1497. fol. (Hain *6450-*6451).

Expositio super totum corpus Evangeliorum. (Hain *4557-4560).

I. Spangenberg, *Tabulae compendiosae in Evangelia et Epistolas quae dominicis festisque diebus populo in Ecclesia proponi solent.* Ab innumeris quibus scatebant haereseon erroribus restitutae, opera *Laur. a Villavincenzio*. Lovanii, B. Gravius, 1563. fol.

J. Stobaeus, *Collectiones Sententiarum* [edente *Vict. Trincavello*]. Venetiis, Barth. Zanetti, 1535. 4°. grieks: (grieks en latijn) *Aureliae Allobrogum* 1609. fol.

Hier. Seripandi, *Commentarius in divi Pauli Epistolas ad Romanos et Galatas.* Neapoli 1601. 4°.

De vita et obitu S. Martini Turicensis (Hain *15167; NK 1961-1962).

In: *Opera omnia.* Coloniae 1532. fol.

Zie n. 324 dezer lijst.

Waarschijnlijk een z.g. *Arbor vitiorum et virtutum.* Zie één op naam van S. Bonaventura, *Opera Omnia* X, p. 30, n. 104.

Door *Rodoricus Sanctius*: Keulen, U. Zell, z.j. (Hain *13933-13947).

370. *Speculum perfectionis.* *Speculum Perfectionis.* Olim quidem Germanice aeditum [door de Kartuziers van Keulen] nunc vero recens Latinitate donatum per *Antonium Hemertium.* Antverpiae, S. Cocqus, 1547. (L. Verschueren, Antonius v. Hemert, in: *Ons Geestelijk Erf* VII, 1933, blz. 407-409).
- Speculum novitiorum D. Bonavent. a Sedulio castigatum.* *Sancti Bonaventurae... Speculum Disciplinae et Profectus Religiosorum... opera F. Henrici Sedulii.* Antverpiae, Plantijn, 1591; 1600; 1610.
371. *Speculum Herpii* (debet corrigi). Bedoeld is ofwel een der Nederlandse uitgaven van de Spieghel der Volcomenheit, Antwerpen, Wed. Roelants van den Dorpe, 1501; Henr. Eckert van Homberch 1502. Ofwel: *Speculum Perfectionis.* Venetiis, Fratres de Sabio, 1524.
- In 1585 werd de *Theologia Mystica* van Herp op de Index geplaatst „nisi reformata fuerit ad exemplar illius quae fuit impressa Romae 1585”. (Uitg. L. Verschueren dl. I, blz. 97-98; 103; 135-136).
- Zie ook n. 401 dezer lijst.
372. *Specula Dionysii.* *Specula omnis status humane vite venerabilis patris Dionysii.* Nürenberge, P. Wagner, 1495. 4°. (Hain *6246).
- Zie n. 138 dezer lijst.
373. *Scala religiosorum eiusdem bis.*
374. *Speculum humanae vitae eiusdem cum vita Christi per D. Bonavent.* Is hetzelfde als n. 372. Of bedoeld is: *De regulis vitae christianorum.* GK IV, 4739-4797.
375. *Summa fratris Astasani.* *De Ast O.F.M., Summa de casibus conscientiae.* [Argentorati, Joh. Mentel, c. 1469] fol. (Hain *1888-*1897).
376. *Summa Angelica.* *Angelus de Clavasio O.F.M. Summa Angelica de casibus conscientiae.* Venetiis, Christ. Arnoldus, 1476. kl. 4°. (Hain 5381-*5401).
377. *Summa vitiorum, gallice.* *F. J. Benedicti, La Somme des péchés... revue corrigée et augmentée par les docteurs de la Faculté de théologie de Paris.* Paris 1602. fol. Of: *La Somme des vices et des vertus.* Paris, A. Verare, c. 1502. 4°. (zie Brunet V, 1, col. 436).
378. *Speculum finalis retributionis.* *Petrus Reginaldetti O.F.M., Speculum finalis retributionis.* Parisiis, P. Levet, 1499. 8°.
379. *Summa collationum.* *Johannes Gallensis O.F.M., Communiloquium*

- sive *Summa Collationum ad omne genus hominum.* [Coloniae, U. Zell] fol. (Bruxellis, Fratres vitae communis) 1472. fol. (Hain 7440-*7446).
380. *Sutor.* *Petrus Sutor O.Carth., De vita Cartusiana libri duo... Accessit iam primo Arnoldus Bostius.* De illustribus aliquot eiusdem ordinis viris. Coloniae, B. Gualtherus, 1609. 16°.
381. *Stapulensis commentaria in Epistolas Pauli* (debet corrigi). *J. Faber Stapulensis (Lefèvre d'Estaples), In omnes epistolas S. Pauli, Parisiis 1512; Coloniae 1515.* De fout dezer uitgave schijnt vooral te schuilen in de al te grote vrijheid waarmee schr. de Vulgaat verbeterde.
382. *Sextum volumen super Instituta.*
383. *Summa doctrinae christianae sive Cathed. Regius. Item Caesaria.* *P. Canisius, Summa doctrinae christianae.* Weenen 1554. 12°. (BS II, col. 618-627). Wordt „Regius” en „Caesarius” genoemd, omdat hij door Ferdinand II verplichtend werd gesteld.
384. *Statuta antiqua 5.* *Item m.s. bis.* *Item in pergam, ter.* Zie n. 167 dezer lijst.
385. *Sacristae libellus sive directorium sacristae m.s.*
386. *Scrutinium Scripturarum.* *Paulus a S. Maria, Dialogus qui vocatur, Scutinium Scripturarum.* [Argentorati, Joh. Mentelin, s.a.] (Hain *10762-10766).
387. *Scholion in Evangelia.* *E. Sa S.J., Scholia in quatuor Evangelia, ex selectis Doctorum sacrorum sententiis collecta.* Antverpiae, off. Plantijn, 1596. 4°. (BS VII, col. 352-353).
388. *Summula fidei Orthodoxae Dionysii.* Antverpiae, Vid. Io. Steelsius, 1569. 2 vol. 8°.
389. *Statuta Synodi Buscoduc. sub Masio edita.* Coloniae, Io. Kinckius, 1612.
390. *Statuta Synodi Leodiensis.* Synode van 1548: Lovanii, P. Phalesius, 1549. 4°.
391. *Stationes Romanae.* Is dit: *Onuphrius Panvini, De urbis Romae stationibus.* Romae 1572?
392. *In septem Psalmos enarratio Dionysii saepius.* Zie n. 107 dezer lijst.

T.

393. *Thauleri opera, bis.* Opera omnia a R. F. *Laurentio Surio*. Coloniae, J. Quentel. 1548. (QE I, 679).
Item ejusdem de Passione.
Item ejusdem exercitia separatim.
Item alius(!) ejus opusc.
394. *Titelmannus* in Epistolas Pauli.
In Matthaeum.
in psalmos.
395. *Tertullianus.*
396. *Thomas a Kempis* opera.
397. *Theophylactus* cum *Athanasio*.
398. *D. Thomae* tomi IV.
Item ejusdem quaestiones de potentia Dei.
Item catena aurea.
399. *Tertulliani* confessio.
400. *Thyconius* et consolatio Theologiae.
401. *Theologia Harphii* (debet corrigi).
402. *Terentii Christiani* pars 1a, pars 2a.
403. De tranquillitate animi tractatus.
Alii minores.
404. *Theatrum patriae* et monomachia Christi.
405. *Theologorum consolatorium.*
406. *Tractatus de veritate contritionis.*
407. *Theologia moralis Petri Dorlant*, forte prohibita, si sit eadem cum *Theologia Germanica*, fuit ante aliquot annos prohibita per bullam *Matthaei Hosii Archiepiscopi*.
408. *Trithemii* quaestiones cum aliis.
Item ejusdem de *Scriptoribus Ecclesiasticis*.
409. *Tractatus Gersonis* et *Jacobi de Eckfordia*.
410. *Tyrocinium de sacramento altaris.*
411. *Tetralogus Henrici Carth.*
412. *Tractatus de virtutibus card.*
- Cornelius Schonaeus.* *Terentianus christianus*, seu *Comediae sacrae*. Coloniae 1591. 8°. door *Carolus Fernandez*. Parijs 1512.
- P. Bosquierus* O.F.M. *Monomachia Iesu Christi* et *Luciferi*, seu *Conciones quadraginta de tentationibus Christi in deserto*. Coloniae, 1591. 8°. (W p.194).
- Of: *Gerson*. *De consolatione theologiae*. Coloniae, A. Terhoernen. c. 1471 (Hain 7629-7630). Of *Joh. de Tambaco*, *Consolatorium theologicum*. Zie Inleiding.
- Joh. Lud. Vivaldus* O.P. *Aureum opus de veritate contritionis in quo mirifica documenta aeternae salutis aperiuntur*. Parisiis, Regnault 1508. 8°. (QE II, 41). Zie n. 121 dezer lijst.
- Onder de gedrukte werken is op naam van Dorland dit traktaat niet te vinden. Het was dus wel een hs. Of er een „*Theologia germanica*” op naam van Dorland circuleerde, is me onbekend. Over het verbod zie NK 1968. Aantekeningen.
- Hain *15613-15614.
- Welk? Zie Hain *7627-7731. Misschien de uitgave: *Tractatus varii magistri Ioannis Gersonis* (Coloniae, U. Zell, c. 1470). 4°. (Hain 7626). Zie n. 356 dezer lijst.
- Zie n. 214 dezer lijst.
- n. 242?
- Henr. Vroeden. Zie Inleiding blz. 383.
- Henr. Ariminensis*, *Tractatus de quatuor virtutibus cardinalibus*. Spirae [P. Drach], c. 1472 fol. (Hain *1649-*1650).

413. Vitae Sanctorum sive Compendium Surii, tomi quatuor. *Zacharias Lippelous* O.Carth. vervaardigde dit „compendium”; het werd bijgewerkt en uitgegeven door *Corn. Grassius*. Keulen 1603, 4 vol. 12°.
414. Vita S. Hugonis Gratianop. m.s.
415. *Vincentii Bellovacensis* Speculum Naturale, Morale et Historiale. *Vincent de Beauvais*, Speculum naturale [Argentorati, A. Rusch], c. 1470. 2 vol. fol. (Baer, Incunabula n. 23).
Speculum morale [Argentorati, J. Mentelin, 1476] fol. (n. 20).
Speculum historiale. Nuremberg, A. Koburger, 1483. fol. (Baer, Handschriften und Drucken, n. 238).
416. Vita B. Francisci et sociorum. Speculum Vitae S. Francisci et Sociorum ejus. [Venetiis] J. Hochffeder, 1509. 8°. (Graesse, Trésor VI, p. 462; vgl. De Katholiek, dl. 128, 1905, 170).
417. *Vincentii Bruni* meditationes. Zie n. 247 en 261 dezer lijst.
418. Vitae fratrum Praedicatorum et Ordinis S. Francisci m.s.
419. Vitae fratrum antiquae editionis. Zie n. 98 dezer lijst.
420. Vita B. Catharinae Senensis. Zie talrijke uitgaven in Nederland, vermeld door *Axters O.P.*, Bijdragen tot een Bibliographie (Ons Geestelijk Erf VI, 1932-VIII, 1934. i.v. Catharina van Senen).
421. Vita *Lydwinae* *Brugman*, Vita S. Lidwinae. Schiedam 1498. 4°. (GK V, 5579; Campbell 383; Suppl. II, n. 383; NK 981).
- et *Alberti Magni*. Zie *Axters a.w.* i.v.
422. *Vocabularius tractans de arte diphtongandi*. *Vocabularius breviloquus cum arte diphtongandi, punctandi et accentuandi*. Argentinae 1493. (Copingier III, 6296).
423. *Vocabularius poeticus cum lavacro conscientiae*. Zie n. 124 dezer lijst.
Zie n. 251 dezer lijst.
424. *Valerius Maximus*. *Factorum dictorumque memorabilium libri IX*. Moguntiae, J. Schoeffer, 1471 (Hain *15773-15794; NK 2094-2095).
425. *Via vitae Harlemani* Carth. *Via vitae...* Authore in teutonico idiomate *D. Florentio Harlemano*, Carthusianorum apud Lovanium coenobiarcha. Interprete latino *Tac.*

426. *Vergers spirituel gallicus Huberti* professi domus hujus.
427. *Pro unctioe extrema liber m.s.*
428. *Viola animae*.
429. *De arcta via salutis Dionysii*.

SERMOCINARII.

430. *Rosarium sermonum*.
431. *Sermones M. de Utino* bis et cum bulla Caroli IV.
432. *Sermones Hugonis de prato florido*.
433. *Mariale Bernardini de Busto*, bis, ter.
434. *Sermones inscripti: Biga salutis* 4, 5.
435. *Sermones B. Vincentii* pars aestivalis et hiemalis.
436. *Discipuli promptuarium exemplorum* 1, 2, 3, 4.
437. *Sermones et exhortationes Trithemii*.
438. *Sermones D. Bonaventurae* de sanctis et de tempore.
439. *Royardus*, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.
440. *Eckius* 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
441. *Quadragesimale Roberti minoritae*.
442. *Sermones Socci*.

Nic. Zegero minorita. Antverpiae, Ioan. Loaeus, 1551. 12°.
Gent 1618. 12°. Zie n. 190 dezer lijst en Inleiding.

Zie n. 122 dezer lijst.
Zie n. 107 dezer lijst.

Sermones aurei de sanctis (Ex. Antwerpen, Ruusbroec-Genootschap; vgl. Inleiding, blz. 400. Hain *16126-*16138).

Hain *8994-*9009; Campbell 1003-1005. Zie n. 199.

Straszburg, M. Flach, 1498. 2°. (Hain 10767-*10768; Hain-Copingier *4162).

Michael Hungarus O.F.M., *Sermones dominicales* (Hain 9051-9056).

S. Vincentius Ferrerius, *Sermones, pars hiemalis* Basileae, N. Kessler, 1488 (Hain *7004-*7009) *Pars aestivalis*. Venetiis, Jac. de Leucho, 1496 (Hain *7010).

Zie n. 327 dezer lijst.

Sermones et exhortationes ad monachos. Argentini Knoblauch, 1486, fol. (Hain 15620).

GK IV. 4810-4815. Zie verschillende uitgaven in Opera Omnia t. IX, Prolegomena.

Zie verschillende preekverzamelingen bij Dirks, Hist. litt. 70-71.

Ingolstad 1535, 4 tom.

Homiliae adversus quoscumque nostri temporis haereticos. Parisiis, G. Le Bret, 1582. 4 vol. 8°.

Robertus Caracciolus O.F.M., *Opus Quadragesimale*. Argentorati s.n. et a. (Hain *4418-*4443).

Soccus O.Cist., *Sermones de tempore et de sanctis*. Daventriae, Rich. Paffroed, 1480. fol. (Hain 14825-*14829).

443. Sermones *Gabrielis Biel* de sanctis, de tempore, bis aut saepius. Tübingen 1499. Tübingen 1500. (Hain *3184-*3185).
444. Sermones Pomerii 1, 2, 3, 4. *Pelbart de Themeswar*, Pomerium sermonum de tempore. Hagenau 1509. 4°.
445. Sermones S. *Bernardini*. Hain *2827-*2834.
446. Sermones inscripti: Hortulus Reginae Coeli 1, 2. Zie n. 205 dezer lijst.
447. Sermones parati 1, 2, 3. — de tempore et de sanctis, (Hain *12398-*12413).
448. Sermones *Lanspergii* 1, 2, 3, 4, 5, 6. *Minorum Operum D. Ioannis Iusti Lanspergii...* libri sex. Coloniae, 1554-55. fol.
449. Homiliae *Henrici Helmesii*. Homiliae in evangelia dominicalia ab adventu usque ad festum SS. Trinitatis. Coloniae, Gennepaeus, 1550. fol.
450. Sermones *Gabrielis de Barleto* 1, 2. *Gabriel Bareletta*. Sermones quadragesimales et de sanctis. Brixiae, Jac. Britannicus, 1497. kl. 4°. (Hain *2459).
451. *Polygrani* 1, 2, 3, 4. *Franc. Polygranus*, Postillae sive enarrationes in Evangelia. Coloniae, Haer. A. Birckmann, 1561. 4 vol. 8°.
452. Sermones *Pepin* 1, 2. Sermonum Dominicalium totius anni..... pars prima (et secunda). Parisiis, Io. Parvus, 1527. 8°. Pepin heeft talrijke preken uitgegeven. Parisiis 1556. 8°.
453. Sermones *Clithovei* 1, 2, 3, 4, 5. Item homiliae. Coloniae, M. Cholinus, 1572. 3 vol. 8°.
454. Sermones *Fredericii Nauseae*. Sermones Adventuales. Coloniae 1536. fol.
455. Sermones *Jacobi de Voragine* 1, 2, 3, 4, 5. Sermones de tempore et de sanctis. Daventriae, Rich, Paffraet, 1483. 2 vol. 2°. (Campbell *1770).
456. De ratione concianti. In S. Bonaventura, Opera Omnia t. IX, Prolegomena, worden verschillende tractaten met dergelijke titels opgegeven. Parisiis, Fr. Regnault, 1517. kl. 8°.
457. Sermones *Nicolai Denyse*.
458. Sermones. *Oliveri Maillardt*. Hain 10510-*10517.
459. Thesaurus novus 1, 2, 3. *Petrus de Palude* O.P., Sermones thesauri novi. Argentinae, M. Flach, 1491. fol. (QE I, 607). Mededeling van P. Kruitwagen.
460. Sermones *Dormi secure*. *Johannes de Verderna*, Sermones dormi secure de tempore et de Sanctis. (Hain *15955-15979)

461. Conciones *Topiaris* 1, 2, 3. *Aeg. Topiarius*, Conciones in Evangelia et Epistolas. Antverpiae, A. Tilenius Brechtanus, 1568. 8°.
462. Postillae in Evangelia *Konigstegn*.
463. Sermones *Jordani*. *Jordanus de Quedlinburg*, Postillae sermones de tempore. Straszburg (G. Husner) 1483. 2°. (Hain *9438) Sermones de Sanctis. Ibid. 1484. 2°. (Hain *9440). Hain *8057-8081.
464. Quadragesimale *Ioannis Gritsch*.
465. Sermones *Dionysii* m.s.
466. Homiliae *Hofmeisteri*. Homiliae vivae in utrasque S. Pauli ad Corinthios Epistolas. Coloniae, P. Quentel, 1545. 4°. Zie n. 186 dezer lijst.
467. Sermones *Haymonis*.
468. Sermones *Stapletoni*. Promptuarium Catholicum ad instructionem concionatorum contra haereticos nostri temporis. Pars Dominic. Lugduni, 1591. 8°. Pars Quadrag. Coloniae, 1594. 8°. Promptuarium morale. Antverpiae, 1591. 8°. Homiliae... in Epistolas et Evangelia dominicalia. Parisiis, Cl. Fremy. 1567. 8°.
469. *Ranulphi Ardentii*.
470. Homiliae in Epistolas totius anni.
471. Postillae *Polygrani*. Declamationes ejusdem 1, 2. Zie n. 451 dezer lijst. In Epistolas Pauli. Coloniae 1580.
472. Thesauri Quadragesimalis partes 4. *Petrus de Palude* O.P. Quadragesimale, Argentinae, M. Flach, 1493. fol. (QE I, 607).
473. Panis quotidianus de *Ipion* [?]
474. Sermones de *Ferraria*. *Thomassinus de Ferraria* O.P., Sermones Quadragesimales. Coloniae, 1474. fol.
475. Homiliare de Sanctis m.s.
476. Sermones *D. Bernardi* bis. Sermones super Cantica (GK III, 3934-3939); Sermones de tempore et de sanctis (GK III, 3940-3948).
477. Sermones *Peregrini*. *Fr. Peregrinus* (Hain *12580-*12586).
478. Sermones *Absalonis* abbatis. Sermones festivos. Coloniae, J. Gymnicus, 1534. kl. fol.; Mediolani 1605. 4°.
479. Sermones *Guilielmi Bibautii*. Sermones et Orationes capitulares ad fratres de vitae spiritualis profectu. Antverpiae 1539.

LIBRI CHORALES SIVE ECCLESIAE.

480. Epistolare m.s. bis.	495. Sermones capitulares Bibaucii, impressi.
Zie n. 479.
481. Gradualia 1, 2, 3, 4, 5.	
482. Liber Evangeliorum m.s.	
483. Missale m.s. in perg. 1, 2.	496. Sacerdotis hebdomadarii 1, 2.
484. Liber chori pro Horis diurnis 1, 2.	497. Cantoris 1, 2, 3.
485. Sex maximi Tomi Bibliorum m.s. in perg. magni pretii.	498. Item liber collectarum m.s. in perg.
486. Antiphonaria magna 1, 2, 3.	499. Homiliare de tempore et de sanctis et tomus residuorum.
487. Homiliare de Sanctis m.s.	
488. Breviarium magnum m.s.	500. Liber pro omnibus Horis diurnis, 1, 2.
489. Antiphonarium parvum.	
490. Antiph. parvum in pergamento.	501. Psalterium chori m.s. perg.
491. Epistolare et Martyrologium m.s. in perg.	502. Missalia nova. 4.
492. Psalterium Chori. m.s. tritum	503. Item psalterium chori impressum.
493. Liber continens Cantica et primas horas m.s.	504. Hymnarii duo cum officio Nominis Iesu et supplementa.
494. Biblia plantiniana notata cum terminationibus.	505. Statutorum novorum la pars et 2a, bis.
	506. Liber vesperarum chori.

„Alverna” fr. LUCIDIUS VERSCHUEREN, O.F.M.

COURRIER FRANÇAIS.

Le monde égéen, cette civilisation très brillante, développée dans le bassin de l'Archipel, et spécialement dans l'île de Crète, avant même l'apparition des Indos Européens, nous a été révélé par les découvertes archéologiques de ces trente dernières années. Des résultats obtenus, M. Waltz¹⁾ nous donne un résumé clair. Dans une première partie il étudie l'histoire des peuples égéens et le développement de la thalassocratie crétoise (2100-1100); dans la seconde, la civilisation créto-my-cénienne: vie privée, vie économique, production artistique, religion, régime social.

Le livre de M. Christopher Dawson²⁾, traduit de l'anglais, est une large enquête historique tenant à montrer que le vrai fondement de la civilisation est non pas le concept abstrait de progrès, mais le facteur religieux. En face de la communauté chrétienne, le monde moderne n'offre qu'un désordre grandissant. La Réforme, puis le Cartésianisme, ont fait croire à l'infailibilité de la raison. Contre cette notion rationaliste, d'où viennent les malheurs de l'Europe, M. Christopher Dawson propose le retour à la vraie tradition chrétienne.

Dans les croisades on a vu trop souvent un mouvement d'enthousiasme populaire irréfléchi, et presque morbide, une crise de mysticisme collectif. M. Grousset³⁾, dans un ouvrage considérable qui comprendra trois volumes, nous prouve qu'elles furent l'oeuvre de la papauté elle-même, qu'elles supposent une diplomatie déliée et une stratégie prudente.

D'autre part, M. Grousset déplace l'importance principale des croisades, en montrant que l'intérêt de ces expéditions s'efface plus ou moins devant le résultat acquis et maintenu: le fait colonial, la constitution de notre premier empire colonial, la Syrie franque. Venu pour la guerre, qui aux frontières ne cessera pas, le Franc va se montrer à l'intérieur conciliant, tolérant. Ainsi respecte-t-il le régime de la terre et de la propriété, maintient-il les magistratures locales, admet-il toutes les formes du culte: même le Juif, ce paria de chrétienté, ne sera pas inquiété en Terre Sainte.

Il y a donc toute une politique indigène, réaliste, compréhensive, libérale. Ainsi l'évolution des colonies franques de Syrie est-elle liée étroitement à celle du milieu musulman, et plus généralement du monde oriental. M. R. Grousset par son *Histoire de l'Asie* et ses études ultérieures sur les *civilisations orientales* était particulièrement qualifié pour situer la croisade en plein monde turco-arabe, persan et mongol. Confrontation féconde.

¹⁾ P. Waltz, *Le monde égéen avant les Grecs*. (Col. Armand Colin).

²⁾ Christopher Dawson, *Progrès et Religion. Une enquête historique*. Chez Plon.

³⁾ R. Grousset, *Histoire des croisades et du royaume franc de Jérusalem*. T. I. *L'anarchie musulmane et la monarchie franque (1097-1131)*. Chez Plon.